

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 0
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 62.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po razmašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 63.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Totalitarni režim v Rumuniji

**Antonescu je sestavil novo vlado — Vodja Železne garde
Horia Sima podpredsednik vlade — Poleg njega je v vladi
še šest članov Železne garde**

Bukarešta, 15. sept. br. (Stefani). General Antonescu je končno sestavil svojo vlado. Število resorov je precej skrajšal in si je zase pridržal kar tretjino izmed njih. Obenem je bil objavljen kraljev edikt, ki določa temeljne pogoje novega rumunskega režima.

Ta odlok odreja, da se mora Rumunija razviti v povsem totalitarno državo, v kateri se bosta uprava in politična organizacija uredili po povsem hierarhičnem sistemu, gospodarstvo razvijalo v smislu avtaričnih načel, socialna struktura države pa uredila po zgledu obeh veselih osi, ter prilagodila agrarnemu značaju Rumunije. V zunanjem političnem pogledu se bo morala Rumunija v celoti nasloniti na Italijo in Nemčijo.

Nova rumunska vlada šteje 12 ministrov in 14 različnih ministrstev. Predsedstvo vlade, ministristvo za vojsko, vojno mornarico in letalstvo je prevzel general Antonescu. Podpredsednik vlade je postal vodja Železne garde Horia Sima. Železni gardi je pripadalo še nadaljnjih 6 ministrstev, Ministristvo za zunanje zadeve je prevzel Lucas Surca, ki prav tako pristaja Železne garde. Poleg že navedenih resorov obstajajo še notranje ministristvo, finančno ministristvo, ministristvo za narodno gospodarstvo, prosvetno, pravosodno in kmetijsko ministristvo ter ministri za javna dela in promet in za socialno politiko in narodno zdravje.

Uradni komunikacije, s katerimi je bila objavljena vest o novi vladi, pravi, da bodo ministri prevzeli jutri brez vsake ceremonije svoje posle. Rumunska država bo država legionarjev, bratomorne borbe so v njej končane. Ministrski svet ima značaj vrhovnega izvršnega upravnega odbora, ki ima voditi vse tekoče upravne posle.

General Antonescu je imel sredi tudi daljši razgovor z zastopniki vojske, mornarice in letalstva. Politični krogi pripisujejo temu sestanku velik pomen ter napovedujejo, da bo na podlagi sklepov središnje vojaške konference reorganizirana vsa rumunska oborožena sila.

Sestava nove vlade

Bukarešta, 15. sept. A.A. (Rador) Nova vlada je sestavljena takole:
predsednik in vojni minister general Antonescu,
podpredsednik Horia Sima,
kmetijstvo George Leon,
notranje zad.: Konstantin Petroviceanu,

prosveta in vere: prof. Trajan Druileanu, pravosodje: prof. Mihailo Antonescu, zunanje zadeve: Mihailo Surca, finančne: Creceanu, javna dela in promet: prof. Nikola Pom-piliu, narodno zdravje in socialna politika: Bazil Jasinaki, trgovina: Nikola Mares, koordinacija gospodarstva: general Nikola Dragomir.

Državni podtajniki so: za narodno obrambo general Dobre, za letalstvo in mornarico general Konstantin Panficio, za finance Konstantin Papanace, za kmetijstvo Peter Namoianu, za kolonizacijo in evakuacijo prebivalstva Kornel Georgeanu, za petrolej in eksploatacijo rudnikov Bazilij Dimitriu, za čuvanja javnih naprav Protocolescu in za javno varnost Alekandru Riosanu.

Antonescov proglas

Bukarešta, 15. sept. A.A. (DNB.) Ob 11.45 je general Antonescu prečital po radiu proglas rumunskemu narodu. Preden je začel govoriti, je pozval ves rumunski narod, naj poklekne in kleče posluša proglas. V svojem proglasu pravi general Antonescu, da hoče podpreti duha države in pravice rumunskega naroda. Državo bo vodil nepristransko, brez sovraštva in brez nepravilnih represalij. Med drugim je dejal: Rumunija nas kliče na delo. Sedaj je napočil poslednji čas, da združimo vse narodne sile. Ni več časa za odlaganje.

Nato pravi dalje, da bo vlada delala za moralno, politično in vojaško obnovo. Takoj se bodo podvzeli vsi potrebni ukrepi, da se bo zboljšal položaj kmetov, delavcev in ostalih. Osnovni zakon nacionalne legionarske države, pravi proglas, bo zakon discipline, dela, stroge vzgoje, molčnosti in narodne solidarnosti.

Ožji ministrski odbor

Bukarešta, 15. sept. A.A. (Rador) Ustanovljen je bil ministrski odbor, čigar naloga bo reševati državna vprašanja in ki bo predstavljal vodstvo države, v katerem bodo predsednik in podpredsednik vlade ter ministri za narodno obrambo, notranje in zunanje zadeve, pravosodje, finance in kmetijstvo.

Reforme v vojski

Bukarešta, 15. sept. A.A. (Rador) V zvezi z zadnjimi dogodki je general Antone-

scu odredil, naj se takoj izvrši reorganizacija vojske po najnovejših in najbolj praktičnih načelih. Vse edinice bodo modernizirane. V zvezi z vzgojo vojske so bile odredjene smernice, da bi ustrezala sedanjim potrebam.

Slovesen sprejem kraljice Jelene v Bukarešti

Bukarešta, 15. sept. br. (Stefani.) Dopoldne nekoliko pred 11. uro se je s posebnim vlakom v spremstvu svojega sina, mladega kralja Mihaela, triumfalno vrnila v Bukarešto kraljica mati Jelena, ki je deset let živela v pregnanstvu. Na postaji, ki je bila vsa okrašena z rumunskimi zastavami in cvetjem, so ji priredili sijajen sprejem. Kraljico mater je pozdravil general Antonescu. Deset tisoč legionarjev ji je priredilo silne ovacije. Vse ceste s kolodvorov so bile polne ljudstva, ki je manifestiralo za kraljico Jeleno, kralja Mihaela in prerajeno Rumunijo. V vseh cerkvah so bile že dopoldne svečane službe božje. General Antonescu je imel po radiu govor, v katerem je poveljeval kraljico mater in napovedal dobo novega procvita za ves rumunski narod.

Horthy v Cluju

Cluj, 15. sept. br. (Stefani.) Regent Horthy je danes prispel v Cluj, glavno mesto severne Transilvanije, ki je pripadla Madžarski. Madžarski regent je s tem svečano prevzel oblast nad severno Transilvanijo. V Cluju so ga sprejeli vsi člani vlade, zastopniki vojaških in cerkvenih oblastev ter okrog 20.000 ljudi. Na glavnem trgu je z odra, na katerem so bile izobešene Mussolinijeva, Hitlerjeva in Horthyjeva slika, regent prisostvoval defileju vojske in madžarskih mladinskih organizacij. V svojem govoru je poudaril med drugim, da se sedaj pričena novo delo, ki se mu morajo pridružiti tudi ljudje druge narodnosti. Madžarska bo z njimi ravnala pravično, ker pričakuje, da bodo spoštovane tudi pravice Madžarov, ki so ostali v Rumuniji.

Budimpešta, 15. sept. p. Danes so po vsej Madžarski na najsvečaniji način praznovali priključitev Transilvanije. V vseh mestih so bile razobešene zastave. Povsod so zvonili cerkveni zvonovi in povsod so bile prirejane velike svečanosti ob zopetni priključitvi Transilvanije Madžarski.

Glavna skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda

je privabila častno število delegatov iz vse Slovenije in je podala izčrpen pregled delovanja prikoristne narodno-obrambne družbe

Ljubljana 15. septembra
Nič več kakor poldrugo uro je trajala 51. redna glavna skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda. Vse je bilo v skladu s časom, v katerem živimo: nobenih slovesnosti, izčrpana poročila o pridnem delu nametu velikih debat, soglasni sklepi, popolno zaupanje vodstvu. Če je vendarle treba opombe, je pač treba reči, da je bila balkonska dvorana v Kazini za zborovanje premajhna. Vsa je bila na gosto zasedena in je moralo precej zborovalcev ostati v prednji dvorani.

Prvomestnik inž. Janko Mačkovec

Zanimiv je vsakoletni zbor CMD kot revija naših narodno obrambnih delavcev. Preizkušenim možem in ženam, pomnikom nekdanjih hudih borb v naših krajih, ogroženih od renegatstva, ki ni izbiralo sredstev, se pridružuje vsako leto precej novih, svežih moči, akademikov kakor kmečkih fantov in deklet. Stari novinarski tovariš Ante Beg, ki je bil priča bogve kolikim skupščinam že, je menil danes: »Včasih sem poznal delegate iz vse Slovenije, zdaj pa je mnogo novih...« Nekoliko elegične besede, toda prav v tem je veselo poročilo, da prehajajo velike in odgovorne naloge srečno iz rok starejšega rodu med nova pokolenja.

Številni zastopniki

Kakor dolikuje manifestaciji našega narodnega obrambnega dela, so prišli počastiti zbor zastopniki naših najodličnejših oblastev in društev, ki jih je p. predsednik toplu pozdravil. Pred odrom, za katerim je na široki trobojki visela lepa kraljeva slika, so zavzeli mesto najvidnejši predstavniki. Gospoda bana je zastopal podban dr. Stanko Majcen, ljubljansko občino podžupan dr. Vladimir Ravnihar. Dravsko divizijo podpolkovnik Radioiković, Zvezo naprednih akademskih starešin direktor dr. Dolar, akademsko starešinstvo JNAD Jugoslavije prof. dr. Zalkar, Zvezo kulturnih društev ravnatelj Jeran in Breznik, pisatelj Fran Govekar, Klub koroških Slovencev dr. Fellacher, Profesorsko društvo prof. Grafenauer, Manjšinski institut prof. Čermelj, sokolsko župo Ljubljano br. Merčun, Jugoslovensko žensko zvezo gospa Engelmanova, Kolo jugoslovenskih sester gospa Veronova, Zvezo emigrantov načelnik Sancin in »Soča« nadzornik Urbančič. Nadalje so bila zastopana akademska društva »Jugoslavija«, »Edinstvo« in »Preporoda«, Zveza kmetijskih fantov in deklet, Mrtva straža, po številnih prisotnih odbor-nikih pa seveda tudi Vodničkova družba, Jadranska straža, JUJ in JNU ter še vrsta drugih organizacij. Delegati so prispeli iz najrazličnejših krajev Slovenije, nekateri so se zaradi dolge poti pripeljali že v soboto. Drugi, ki so bili nujno zadržani, so poslali pozdrave in se opravičili z odkupni-
no. Brzjavno je pozdravil skupščino minister n. r. g. dr. Albert Kramer.

Pozdrav kralju

Skupščino je pričel prvomestnik CMD inž. Janko Mačkovec z naslednjimi besedami: Ob pričetku našega zborovanja se z vsemi svojimi mislimi spominimo našega mladega kralja, ki stopa v leto svoje polnoletnosti. Želimo mu vse ono kar le more želeči bratsko srce. Predlagam, da odpošljemo maršalatu dvora naslednjo brzjavko: »Skupščina narodno obrambne Cirilmetodove družbe v Ljubljani se na svoji 51. redni glavni skupščini z globoko vdanostjo spominja Nj. Vel. kralja in kraljevskega doma.«

Zborovalci so brzjavko z navdušenjem sprejeli.

Dva svetla zgleda

Nato je gospod prvomestnik nadaljeval: Veleposrčastim skupščinarjem! Izredne prilike letošnjega leta so povzročile, da smo letošnjo našo skupščino, ki je bila sklicana na začetek poletja, preložili na današnji dan. Tudi bo današnja skupščina skromnejša po obsegu svojih poročil kakor je to bil običaj, kar pa niti najmanj ne pomeni, da se je delo družbe zmanjšalo. Mislim, da niti ni treba poudarjati, da je obrambnega dela vedno več in da postaja vedno bolj neodložljivo. Naše prosvetno obramb-

no delo potrebuje vedno več moči in sredstev, da se izpopolnjuje in povečajo naše vrste. Od zadnje naše skupščine so nas za vedno zapustili mnogi člani, odborniki in dobrotniki. (Prvomestnik je prebral 37 imen, samih znanih poštvovalnih mož in žena. Potem je nadaljeval): Zapustila sta nas tudi dva Celjana, ki sta postavila našo družbo za glavnega dediča svojega premoženja. Bila sta to dva vzgojitelja: Franjo Krajnc, nadučitelj v pokouju, in Emilijan Lilek, vladni svetnik v pokouju. O njunem plemenitem činu je bila naša javnost obveščena že preko časopisja in tudi Družbin kolektor bo še poročal o njihovih krasnih zgledih. Belo Celje, ono osredje, kjer se je bila zlasti zgoščena borba našega zdravega življa z narodnim odpadništvom, nam je dala naša dva dobrotnika, kar je tudi visoko priznanje naši Družbi za njeno delo in njene smotre. Franjo Krajnc je zapustil svoje lepo, idilično posestvo, ležeče ob Savinji, južno od Celja, Emilijan Lilek pa v sporazumu s svojo gospo soprogo svoje naložbe. Vsem imenovanim in neimenovanim našim pokojnim članom in prijateljem: Slava njihovemu spominu!

Počastitev stoletnice Toma Zupana

Vsi zbrani gostje so stoji počastili spomin pokojnih s trikratnim vzklikom »Slava!« Gosp. Prvomestnik je nadaljeval: Spominjati se pa moramo za našo Družbo tudi važnega rojstnega dne. V Smokvici pri Breznici na Gorenjskem se je 21. decembra 1839 rodil Tomo Zupan, soustanovitelj naše Družbe in njen voditelj v teku njenih prvih dveh desetletij. Za pravično stvar neupogljivo odločen, žilav, plemenit in širokogruden je vse te svoje osebne vrline in odlike prenesel tudi na svojo Družbo, ki je rasla z njegovim geslom: »Mal položaj, domu na oltar!« V hvaležnosti se ga spominjamo ob njegovi stoletnici rojstva, saj je pesnik njemu v spomin, ko smo ga pred tremi leti pokopali, pravilno vzkliknil:

Kako vkljesci na pomnik Ti bomo,
Prešerno! pranečak, o! Zupan Tomo,
obrambe narodne ustanovitelj!
»V to jamo legel vzorni je voditelj.
Od nas za dom želel je majhen dar,
sam sebe vsega dal je na oltar.«

CMD in današnji čas

Prvomestnik je v svojem lepem nagovoru kratko takole zaje! današnje naloge posameznikov in vse Družbe. Od ljutomerske lanske naše glavne skupščine dalje je velik del Evrope zdrvel v vojni vrtnice. Velike sosedne države so v vojnem stanju, o katerem ne vemo, ne kdaj ne kje bo končano. Uscdni časi, ki jih preživljata sodobna Evropa in ves svet, mečejo močne sence tudi na naše življenje, kar nam mora biti v svarilo. Današnji čas nas mora stalno opominjati, kakega temeljnega pomena je enotnost in složnost naroda v osnovnih načelih medsebojnega žitja. Vidimo, da se pojavljajo po svetu težnje po osnovanju širših skupnosti, zato je tem manj na mesto najmanjše razredinjevalno delo v Jugoslaviji. Potrebna je čim večja povezanost. V burnih in pretresov polnih časih je zlasti važen vsak posameznik, ki si zna ohraniti zdrav pogled in ki je v duši čvrst. On ne naseda podtalnim prišepetavalcem in napovedovalcem, pa tudi poklicnim jamrovcem je neizprosno nasprotnik. V duši čvrsti po-ednici so kristali, okoli katerih se zbira nadaljnja plemenita snov.

Preživljali smo kot narod neprimerno težje čase od današnjih. Preko jugoslovenskega ozemlja so se v davnem in nedavnem času vsipale sovražne vojske in na naših narodnih tleh so se bile mnoge in velike bitke. Ali niti to, niti mnoga stoletja tu-
jega jarma niso mogla pokončiti plemenite snovi našega narodnega svojstva. O ne-mogla so močnata carstva, zrušile so se neprijateljske carevine, ali ostal je narod — in vstala je Jugoslavija.

To nam bodi v bodrilo. V bodrilo in po-
uk pa bodi tudi neugnano delo in vera na-
ših duhovnih velikarov in vodnikov, ki ni-
so nikdar omagavali niti ne v najkrutejših
stvarnostih!

Izpodbudne besede prvomestnika CMD
so padle na prava tla. Zborovalci so prit-
dili prvomestniku z živim pritrdjevanjem.

Pozdravi zastopnikov

Sledili so pozdravi nekaterih zastopnikov. V imenu mestne občine ljubljanske je sprogovil g. podžupan dr. Vladimir Ravnihar naslednje lepe besede:

»Ljubljana je doživljala, zlasti pred pre-
vratom, pred prvo svetovno vojno, že si-
jajnejše skupščine naše ugledne narodno
obrambne organizacije, kakor je današnja,
ko so se ob takih prilikah množice našega
narodno zavrednega ljudstva zgrinjale v na-
šo belo s trobojnicami ovenčano Ljublja-
no. Z vseh predelov naše lepe slovenske
zemlje so prihajale, da manifestirajo za
vzvišeno idejo CMD, da se tu nasrkajo
novega poguma, pobud za novo delo in
da poneso odhod val novega navdušenja v
svoje domove. In vsi ti tisoči so bili pre-

Nadaljevanje na 2. str.

Hud angleški napad na francosko obalo

Angleži skušajo ovirati zbiranje nemških čet za vpad v Anglijo — Nemška letalska ofenziva proti Londonu se med tem nadaljuje noč in dan

London, 15. sept. br. (Reuter). Angleški bombniki so v pretekli noči znova silovito bombardirali tisoče nemških ladij in velikih čolnov ob kanalski obali, kjer se nemška vojska pripravlja na vpad v Veliko Britanijo. Obala je bila vse od Boulognea do Dunkerquea žarko razsvetljena. angleške obale je bilo jasno opaziti, kako so se nad francosko obalo, nad Calaisom, Boulogneom, Dunkerqueom in celo nad Ostendeom prižigale angleške osvetljevalne rakete, kako so eksplozirale nemške protiletalske granate visoko v zraku in kako so se s tal dvigali ogromni oblaki in kako so se s tal dvigali ogromni oblaki in kako so se s tal dvigali ogromni oblaki in kako so se s tal dvigali ogromni oblaki.

Cim je legla tema na Kanal, so se dvignile angleške eskadre z letališči in nato so si vse do zore sledili njihovi valovi ter z uničujočo silo butali ob francosko stran. Pristanišča v Calaisu in Boulogneu so že popolnoma razdejana. V poslednjih 48 urah se je tempo angleških letalskih napadov na francoske luke in druge postojanke ob francoski obali silno poostri. Kakor zatrjujejo nevtralni opazovalci, je bil angleški naval na francosko obalo, kjer je angleški najbližja, enako hud ali še hujši, kakor je bil nemški naval na London preteklo soboto in nedeljo ponoči. Angleški letalci so posebej bombardirali ladje, železniške postaje in proge daleč v francosko zaledje. pristaniške naprave in pomole ter skladišča orožja in živeža, kakor tudi letališča in topniške postojanke.

New York, 15. sept. br. (CBS). Tudi v pretekli noči so angleški bombniki po informacijah agencije United Press iz Londona povzročili na francoski obali Kanala veliko škodo. Razdejali so javna skladišča v Ostendeu. Na 25 ladjah so izbruhili požari. Druge bombe so tam zadele železniško postajo in številne ranjane tute. Kmalu po polnoči so Angleži bombardirali Dunkerque. Več bomb je treslo v pristanišče in na železniške tute ob njem. Nastali so požari, ki jih je bilo opaziti celo z angleške obale. V Calaisu so bili znova bombardirani veliki čolni, skladišča in železniška postaja. Tudi Anvers je bil hudo bombardiran.

Berlin, 15. sept. A.A. (DNB). V tukajšnjih vojaških krogih niso angleške vesti o dozdavnih napadih angleškega letalstva na francosko obalo povzročila nobenega začudenja. Ti krogi poudarjajo, da te ve-

sti niso drugega, kakor neuspeli poskusi angleške propagande prepričati svet, da angleško letalstvo razvija neko delavnost. Berlinski politični krogi poudarjajo, da je namen teh propagandnih vesti ta, da bi dvignile moralo angleških državljanov zaradi neprestanih nemških napadov na London in na Anglijo. Nemški krogi poudarjajo zlasti to, da take akcije v nobenem primeru ne bi resno vplivale na razvoj vojaških operacij.

Nad Londonom

London, 15. sept. br. (Reuter). Nemška letalska ofenziva proti Angliji in posebej proti Londonu se noč in dan nadaljuje. London je imel večerj 6 letalskih alarmov, zadnjega ob 22. uri. Nemci so vedno znova skušali prodreti nad London, vendar so bombe po večini padale v predmestja in na skrajno periferijo. Zrtvev in škode je bilo manj kakor prejšnje dni. Nemci so bombardirali tudi razne kraje v londonski okolici in v Walesu. Enako se je letalska ofenziva razvijala tudi ponoči. Sirene so ljudi prebudile ob 0.19, kmalu po 3.30 pa je nevarnost zopet minila. Protiletalsko topništvo je s svojim silnim ognjem zastrilo cele nebesne strani. Kakor pravi komunikacijskega ministrstva je bilo v pretekli noči sestreljenih 7 nemških letal. Skupno z izgubami, ki so jih Nemci imeli večerj po dnevi, se je število uničenih nemških letal povzpelo na 18, v istem času pa je bilo sestreljenih tudi 9 angleških lovskih letal, vendar se je 6 pilotov rešilo.

Podrobna poročila kažejo, da so Nemci večerj popoldne dvakrat v velikih skupinah napadli London. Južnovzhodno od prestolnice se je najprej bližalo okrog 100 nemških bombnikov v spremstvu enakega števila lovskih letal. Angleški lovci so se iz velike višine nenadno pognali med nje ter razdrli njihove formacije. Pičlo uro pozneje je prihrumelo preko preliva 200 nemških bombnikov s še večjim številom lovcev, tudi tokrat se je ojačenim eskadram angleških lovcev posrečilo sovražnika zadržati. Opazovalci so ugotovili, da je večerj v borbo poseglo mnogo več angleških lovcev kakor običajno v zadnjih dneh.

Ponoči je bilo v Londonu z bombami za-

slavnih hiš. Zrtvev je bilo le malo, zato pa je tem več človeških življenj zahteval letalski napad na neko srednje-angleško mesto, kjer so nemške eksplozivne bombe povzročile tudi mnogo škode.

Danes dopoldne so Nemci znova napadli London, a angleški lovci so jih ustavili, še preden so prodri nad središče mesta. V zraku se je razvil več letalskih spopadov, ki jih je opazovalo mnogo ljudi.

Nedeljski boji

London, 15. sept. br. (Reuter) Letalsko ministristvo je nocoj objavilo komunikacije, v katerih pravi, da je bilo danes v okolici Londona in nad južnovzhodno Anglijo, deloma pa tudi neposredno nad Londonom sestreljenih 65 nemških letal. Hkratu je bilo sestreljenih tudi 30 angleških letal, vendar se je 10 pilotov rešilo.

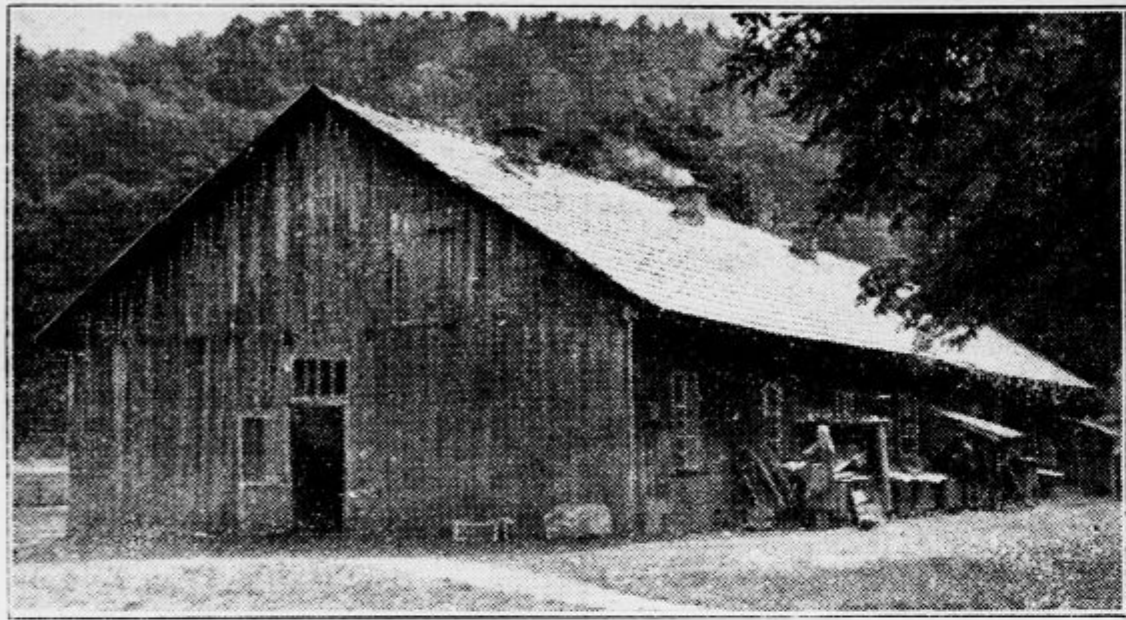
Ze dopolne do nemška letala v velikem številu v dveh valovih prodrla preko južnovhodne angleške obale in posebno preko Dovra. Angleški lovci, pravi komunikacije, so se jim takoj postavili v bran in prišlo je do hudih letalskih spopadov. Dvema manjšima formacijama nemških bombnikov je uspelo prodreti proti Londonu ter bombardirati mesto. Poškodovanih je bilo nekaj hiš ter plinskih in vodnih napeljav. Nekaj bomb je vnovič padle na kraljevo palačo. Ena je zadela glavno dvorano poslopje, prednja streha in obeležja v privatnih apartmajih vladarja, ne da bi eksplozirala.

Velika zračna bitka

New York, 15. sept. br. (CBS). Po informacijah agencije United Press se je večerj popoldne nad obalo južne Anglije razvila ena največjih letalskih bitk v do-sedanji vojni. Okrog 300 nemških bombnikov in lovcev je preko južne obale prodiralo proti Londonu. Proti njim so se v cel seriji valov pognali številni angleški lovci in jih zapletli v srdite boje, tako da so se nemška formacije razdržile. Vendar se je nekaterim letalom posrečilo prebiti se skozi letalsko zaporo in zaporni ogenj protiletalskega topništva v londonskih predmestjih. V jugovzhodnem Londonu je eksploziralo več bomb. Več ljudi je bilo ranjenih.

Jamarji naše dobe

Obisk pri siromašnih someščanih, ki bodo v kratkem izgubili najskromnejšo streho nad glavo

POGLED NA BARAKO

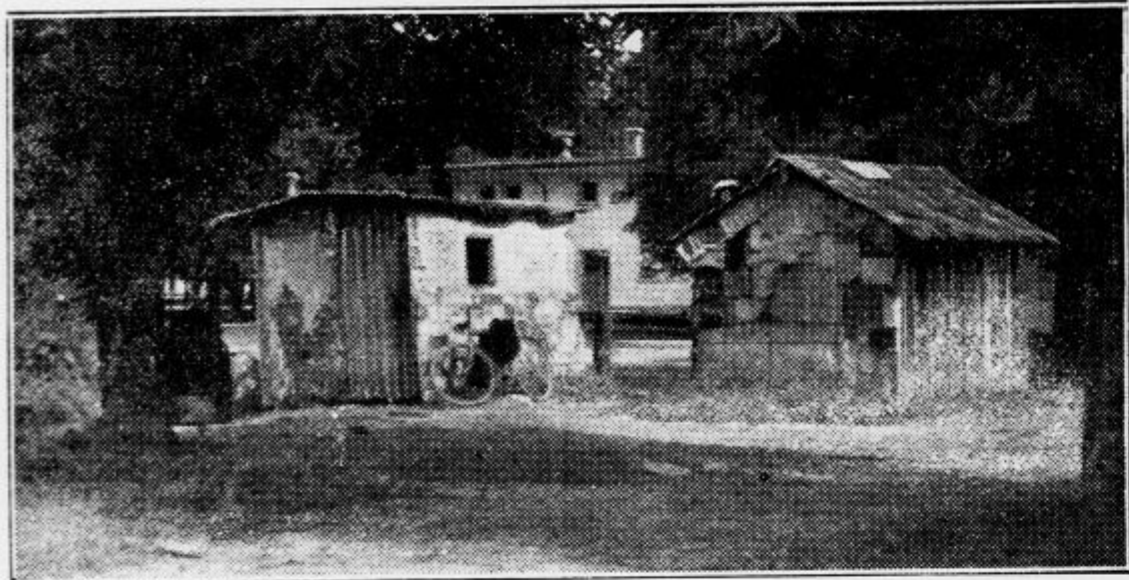
So deli mesta, ki so po svoji potrebnosti neobhodni, pa vendar le malokdo naše zanje, še manj pa za življenje, ki se tam po čisto svojih zakonih razvija dan za dnem, leto za letom.

Kdo ne ve, da ima Ljubljana svojo »jamo«, kamor se stekajo preostanki naše mestne civilizacije, toda le malokdo ti bo vedel povedati, kje ta jama prav za prav je. Zato je prav, da se zapiše beseda o tej smetarski jami, o kateri se menda še ni govorilo v nobenem regulacijskem načrtu in ki menda sploh še ni bila predmet javne debate, dasi to vsekakor zasluži.

Dve desetletji

Ce greš po Poljanski cesti proti mestni klavnici in sejmišču, kreni takoj za vojašnico kralja Petra po eni najbolj znamenitih mestnih ulic, Kosovski ulici, po kateri so prav zdaj nasuti veliki kupi gramoza, in na levi strani se ti odpre pogled na precej široko ravan, poraslo s sočno travo. Tam na skrajnem koncu, prav pod Vrhovčevimi kozolci, zija še zadnja sled nekdanje prostrane jame, ki je segala prav do Gruberjevega prekopa pa do kmetij, ki obrobajo zgornji del Poljanske ceste tja do sejmišča. Ta ogromni četverkot ni nastal kot naraven vdor po potresu, ampak se je tvoril polagoma, kot so pač odvažali od tod debeli gramoz, s katerim je bogato obdarovano Ljubljansko polje. Danes počiva na tem gramozu lepo število ljubljanskih hiš, ki so se s smetmi oddolževale dobavitelju svojih temeljev — mestni jami.

Na eni strani se je jama z odvažanjem stavbnega materiala neprestano večala, na drugi strani so jo vozniki polagoma zasipavali z debelimi plastmi vsakovrstnih odpadkov. V dveh desetletjih je na ta na-

Pravljena idila za klavnico

čin jama doživela zanimiv razvoj. Ko so menjali z odvažanjem peska in mivke, je bilo jame vedno manj, dokler se ni skrčila v majhno današnje vrzel, ki bo čakala morda še dobro leto dni na svoj konec. Nato bo trava prekrila še ta poslednji ostanek in jama bo živela dalje le še v spominu onih, ki so se z njo po lastni ali tuji volji morali daljši ali krajši čas ukvarjati. Nič ne bo vedel, da počiva pod zeleno ružo bogato slojišče od vseh vetrov znesenih predmetov, ki so dajali

sko prislonila ob to »polno skledo«, kar je jama tem naseljenikom po sili razmer morala postati.

»Ne bo nas hudič vzel!«

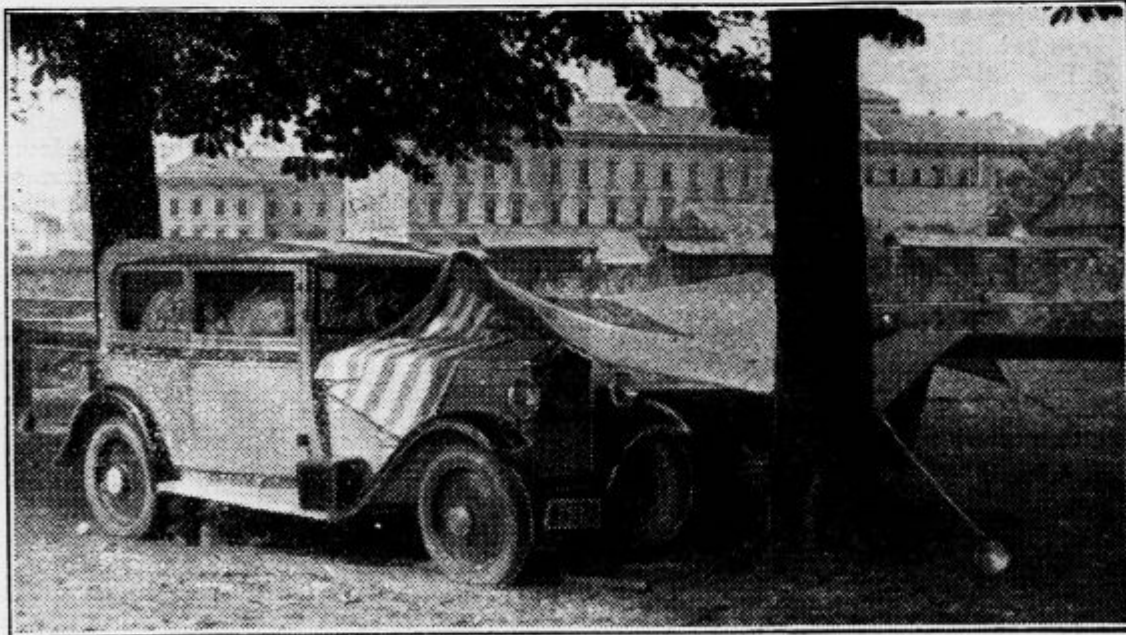
»Da, še radi bi živeli, ne bo nas vzel vrag!« to je zaključek, s katerim se končuje skoraj vsi pogovori z »barakarji«, kakor jih imenuje poljanska četrta. Samo posedeti ti je treba z njimi, pa boš ugotovil, da ti ljudje niso nikakršni človeški zmanjšano vsmo, dokler se ni izpod sklada blata in prahu po dolgem trudu le prikazala na pol gnila hruska ali pomaranča, ki jo je nato najmlajša generacija kolonistov z največjo slastjo použila.

Ce pravimo »naselila«, potem ne mislimo reči, da se je naselila iz kakršnih koli željivih namenov, da bi se morda zajedal-

izvrženci in od rojstva zaznamovani lopovi, za kar bi jih radi prikazali nekateri jo je usoda že raztepla na vse vetrove, pravil. Nasprotno, med temi ljudmi jih ni malo, ki znajo dobro gledati na svet okoli sebe in katerim bi bila življenjska pot drugače ugajala, če jih že mladost ne bi oropala vsega tistega, kar je za zdrav, naraven človekov razvoj potrebno. Njihove politične debate prav nič ne zaostajajo po svoji ostroumnosti za kavarniškim premlevanjem marsikakšnega s frakom ozaljšanega gospoda. Po svoji neugnani življenjski volji in nezlomljivem upanju po lepših časih pa bi nekateri med njimi lahko služili kot zgled celim rojem naših poklicnih pestimistov in nergačev.

Pogovoril sem se na široko s Francem, mladim, bistrogledim fantom kakšnih osemnajstih let, ki bi danes bil morda maturant, ka bi... Dečko mi živahno razklada svojo preteklost, ki se je kot emulicija, do skrajnosti dolgočasen in moreč film odvijala med kupi plesnivih limon, gnile čebule, oziroma neke brezoblične smrdljive mase, iz katere moraš šele izluščiti posamezne liste solate ali kakšen konec bakrene žice. No, včasih se je izpod blatne preproge zabliščal kar dvočinski kovanec, da, njegova pokojna teta je med odpadki zasledila celo nekaj pravih, srebrnih kovačev.

»To pa spada že v preteklost,« pravi Franc s precej žalostnim glasom svojo

»Stanovanjska« hiša ruskih emigrantov — popraviljalec kotlov

misel. »Danes lahko prekoplješ prah do zadnje drobtinice, pa se ti ne bo prismejal na dan niti petdesetparski kovanec.«

Da, da, bilo je in ni več...

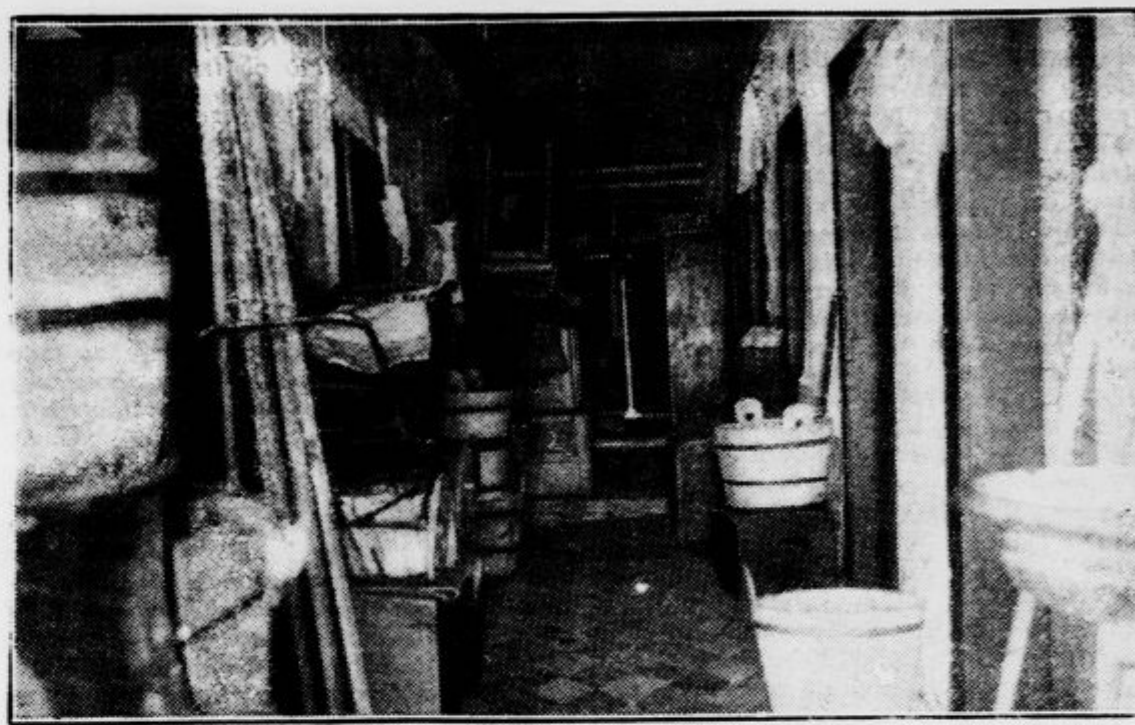
Stara gospa, mati številne družine, ki jo je usoda že raztekla na vse vetrove, pozna zgodovino jame do zadnjih podrobnosti, saj je ob njej prebila dobri dve desetletji. Pripoveduje mi o časih, ko se je pod kostanj košatil zvrhan kup vreč, polnih kosti, cunj, papirja in drugega, kar je vse šlo v denar. Bila je to »zlata jama«, iz katere so pridne roke iztisnile cele tisočake. Zdaj je teh zlatih časov konec in barakarji, tisti najstarejši in baraki do konca zvesti, se jih spominjajo z otožnostjo. »Zlato« je splahnelo, jamsko bogastvo je šlo malone v nič, draginja pa pritiska na vseh straneh, od vseh strani temna prihodnost, vendar:

»Ne bo nas hudič vzel!« sklene mali Egon, za katerega ne veš, ali spada med belo ali mongolsko pasmo. In salutira s svojim preluknjanim slannikom, ki ga je staknil nekje v jami...

Pred slovesom

Tako razpredajo ti ljudje svojo filozofijo. Nič kaj radi ti sicer ne zaupajo svojih misli, kajti svet je danes lump in te kaj kmalu razkriči za prevratnika, upornega boljševeka ali vrag vedi za kaj.

»Veste kaj, mi pravijo,« to pa le napišite, da ni prav, da nas zdaj, v teh negotovih časih, ko je beda od dne do dne hujša, mečejo kar ven. Saj bi šli, ko bi imeli kam, saj sami dobro vidite, kako prijazno bivališče je ta baraka, in veste, da nam ne bo žal po njem. Ampak kar ven, zdaj ko kmalu niti za sol ne boš imel več, to ni v redu. Za stanovanje nimamo denarja, če si pa že pritrgaš od ust tiste pare, se te pa itak na sto znanih načinov

TIHOZITJE STANOVANJSKE BEDE

otepljejo, ko se te le morejo. Pod milim nebom pa vendar še ne mislimo prebiti.

Žalosten postane človek, ko posluša grenke tožbe vseh teh mladih in starih ljudi, ki jim je sleherni dan trda borba za skorjo kruha in stojijo danes pred delo-žacijo, brez sredstev. Nekateri so sicer deležni majhnih podpor, toda kaj je 100, 200 dinarjev na mesec dandanes! In vendar so ti ljudje navajeni trpljenja, razkošja še svoj živ dan niso okusili in tudi ne hlepe po njem. Tudi niso nikomur v napoto, saj žive mirno zase in ločeni od mestnega vrveža. Toda na svojo staro barako so navezani, čeprav je gostoljubnost v njej majhna, pa vendar se ne bi radi

ločili od nje in odtavali v še večjo negotovost.

Ko odhajam s tega drugega ljubljanskega pokopališča, ki je vase pogotitno toliko zavrženega blaga, mi šumota po glavi beseda mladega Franceta, da bi bilo vendar prav, ko bi danes ljudje še imeli streho nad glavo, saj drugega itak nimajo.

»Da,« odgovarjam, »prav bi bilo, zaradi tebe, ki si še mlad in te čaka še mnogo drugega trpljenja, in zaradi vseh drugih, ki jim je ta baraka nevhvaležen, a danes edini dom, in ki tega doma, čeprav je mrk in neudoben, ne marajo zamenjati z nebesnim obokom.«

D. B.

Lovrenc Košir na znamkah

Nova dobrodelna serija znamk bo dostojno počastila spomin rojaka — odkritelja znamk

Letos so proslavljali po vsem svetu stoletnico prve poštne znamke. Pri tem so poudarjali zasluge, ki si jih je pridobil ta ali oni za izum odnosno izpopolnitev tega važnega pripomočka za lahko in hitro plačevanje poštne pristojbine. Povsod so omenjali ime Angleža Rowlanda Hilla, ki je dal pobudo za izdelavo poštne znamke. Skoraj nihče pa ne ve, da se je misel o poštne znamki porodila v glavi Slovence in da to-raj Slovincu pritiče vse to slavljenje in vse časti, ki jih uživa zgoraj imenovani Anglež.

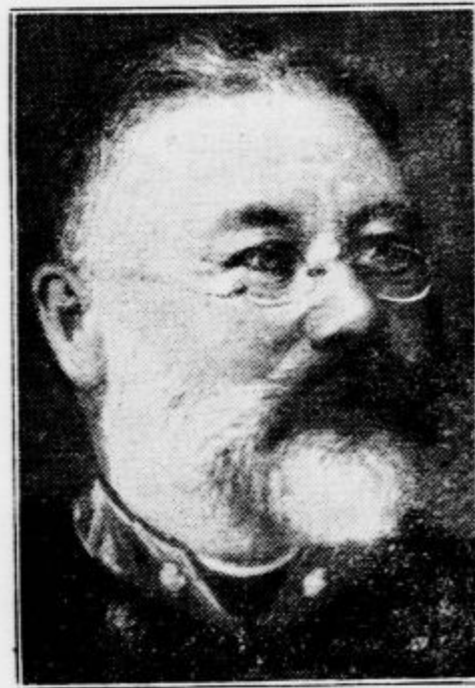
Filatelistični klub Ljubljana je namreč na podlagi rasnih virov dokazal, da je Slovenec Lovrenc Košir prvi prišel na misel, da bi se uvedlo plačevanje poštne z nalepljanjem znamk. To svojo genialno zamisel je podrobno obdelal in poslal zadevni predlog takratni avstrijski vladi, ki ga je pa zavrnila. Ne bom tu ponavljal vsega življenjskega tega našega velikega in doslej žal neznanega moža, ker je o tem že poročalo »Jutro« 25. avgusta t. l. Vse te podatke je zbral Filatelistični klub Ljubljana in to s pomočjo požrtvovalnega gosp. Kobala, ki je pretaknil velik kup knjig, da je od tod lahko dobil vse potrebno, da svojo trditve o Koširju lahko dokažemo — Nalogo, da obvesti tudi ostali svet o tem velikem Slovincu, je prav tako prevzel v roke FKL. Razposlal je že vsem uglednim in vodilnim filatelističnim revijam in listom, kakor tudi dnevnikom, sestavek analogne vsebine, kakor ga je objavilo »Jutro«.

Filatelisti smo mnenja, da bi se tako stvar lahko pozanimala tudi javnost, in v ta namen je FKL stopil v stik z zastopniki pošte in pa PTT Združenja v Ljubljani.

Naši slovenski poštarji namreč nameravajo izdati drugo leto dobrodelno serijo znamk, čijih prebitki bi šli v korist njihovega združenja. O izdelavi in osnutkih za te znamke so razpravljali na seji, kjer so bili zastopani poleg predsednika FKL g. Karla Marneta, g. Šporna in še dveh filatelitov tudi predstavniki pošte odnosno PTT Združenja. Med drugimi je bil prisoten tudi slikar g. Božidar Jakac, da podá svoje mnenje in pripomore, da bodo znamke tudi z umetniškega stališča imele svojo vrednost. — Po daljši debati se je na tej seji sklenilo, da se zaprosi ministrstvo pošte, telegrafa in telefona, da odobri izdajo dobrodelne serije. Ta serija naj bi obsegala štiri znamke po:

—50 + —25 dinarja
1.— + —25 «
1.50 + —50 «
2.— + 4.— «

Po dosedanjem naj bi znašala naklada prvih treh 300.000 komadov, a zadnje 150.000 komadov, torej 150.000 kompletnih serij. — Združenje PTT v Ljubljani upa, da bodo vsled malenkostnega pribitka pri prvih treh vrednotah posegli po teh znamkah tudi neofilatelisti, kakor recimo trgovci, industrialci in drugi. Izdelane bi bile te znamke v bakrotisku (ali morda v bakro-

Lovrenc Košir

rezu, kakor na primer spominske za Jadransko stražo, kar je dandanes najlepša izvedba znamk. Tudi tehniko g. Jakca bi zelo harmonizirala s takšno izvedbo.

Posamezne vrednote bi imele naslednje slike: na prvi po —50 + —25 din bi bil narisana naš velikan — Triglav. Znamka bi bila pokončnega formata in predvidoma rjave do sepjaste barve. Druga, za 1.— + —25 din, bi prikazovala pogled na Maribor in na naše zeleno Pohorje. Ta panorama je krasna ki jo bo še bolj ponazorila sočno-zelena barva, v kateri naj bi bila znamka odtisnjena. Tudi ta znamka bo pokončna. Tretja vred. je 1.50 + —50, bi bila podolžnega formata in bi na njej vide-li grad Otočec pri Novem mestu. Ta kra-

J. K.

Pustolovščine mojega zoba

Leta 1917. je avstro-ogrsko monarhija piskala že na zadnjo luknjo. K vojakom so klicali že 18letnike. Jaz sem bil takrat v sedmi šoli. Pri naboru sem bil gladko potrjen. Pred odhodom k vojakom so mi dovolili še vojno maturo; stavlili so mi zelo lahka vprašanja, pa še na tista so odgovarjali večinoma profesorji.

Spomladi 1918 sem kot enoletni prostovoljec, titularni korporal odšel z maršbataljonom regimenta kranjskih Janezov na italijansko fronto, kjer sem imel čast, da sem se junija 1918 udeležil zadnje ponesrečene avstrijske ofenzive pri Asiagu v Sedmerih občinah. Prav gotovo nisem jaz kriv, da se ta ofenziva ni obnesla, ker sem bil dober vojak, kakor sem bil mlad. Že moj oče je bil zmeraj »verfassungstreu« in v glavi sem obdržal nasvet gospoda razrednika, ki ga je nekoč vprašal moj sošolec, kaj se kuha v Avstriji, pa je vse-mu razredu odgovoril:

»Uradni list o vsem tem nič ne piše. Da, ne smejte se, fantiči, držite se vedno Uradnega lista, pa vam bo dobro v življenju.«

To svojo lastnost vam kar odkritosrečno priznam, čeprav morda neumno ravnam, ker marsikak Slovenec ne prizna rad, da pod Avstrijo še ni bil Jugoslovani.

Po ponesrečeni ofenzivi smo se umaknili za žične ovire v stare strelske järke, kjer nismo imeli nobene mirne noči. Kakor hitro se je zmrčilo, nas je začel sovražnik obdelovati najprej z artilerijo, potem so pa tu in tam napadli in nekaj naših pobili, nekaj pa zvečeli s seboj. Stari, izkušeni vojaki so si belili glave nad tako podjetnostjo nasprotne strani. Kmalu je bila uganika rešena.

Pri nekem takem nočnem napadu na našo predstražo so naši ubili enega sovražnika. Obleden je bil v doslej nam nepoznano uniformo in po njegovi osebni legitimaciji so spoznali v njem Williama G.

Percivala, seržanta angleške vojske. Tako smo izvedeli, da imamo pred seboj angleško divizijo, ki je prišla zavezniku na pomoč.

Drugi večer smo tega Angleža pokopali skupaj z našim četovodjo Makovcem z Vičja, ki je služil vojsko že od leta 1911, bil na vseh frontah in povsod odnesel zdravo kožo.

Tedanj naš bataljonski komandant Alfred Lavrič je še isto noč v francoskem jeziku napisal pismo angleškemu komandantu, da bomo zvečer pokopavali njihovega seržanta in da misli, da bi se zato spodobilo, da bi nam dali ta večer mir. Infanterist Novinec z Brezove rebrl, podjeten fant za vsako pustolovščino, se je splazil do sovražnikove žične ograje in obesil nanjo Lavričovo pismo. In res smo imeli tisto noč blažen mir, zato so nas pa drugo noč toliko huj napadali.

Naslednjo noč sem bil na prednji straži. Vse življenje me niso boleli zobje — saj sem komaj mlečnice izgubil, kakor so mi povedali starejši borci. Tisto noč me je pa začel podočnik neznošno boleti. Kot dober vojak sem tiho trpel strašne bolečine vso noč in ves dan in še naslednjo noč. Proti jutru druge noči je prišel nadzorovatelj predstražo kompanjski komandant lajtnant Masliš iz Vodmata pri Ljubljani doma, če se ne motim. Poznal me je kot vrlega vojaka in opazil, da z menoj ni neka v redu.

»Gospod lajtnant, javljam pokorno, zob me neznošno boli že dva dni,« sem mu pojasnil.

Vedel je, da ne simuliram, in me ozmerjal:

»Norec neumni, kaj ne javite. Pojdite takoj na bataljonsko obvezovališče!« Tam je opravil službo sanitetni praporščak, neki žid z Dunaja, o katerem so

si pripovedovali, da ni nikdar študiral medicine, temveč da je bil po poklicu neke vrste trgovski sodnik.

»Zob bi bilo treba izdreti, pa nimam klešč pri roki. Imam sicer neke kapljice za lajšanje bolečin in praške za drisko, pa to vam ne bo pomagalo v tem primeru,« mi je odgovoril na mojo prijavo in mi napisal bolniški listek za ranocelnika pri regimentskomandi.

»Gospod regimentar, pokorno javljam, da me boli zob,« sem se javil in izročil ranocelniku listek.

»Simulant nesramni! Bi se rad izognil prvi liniji!« me je nahrulil.

Sveta jeza me je popadla — jaz simulant! — vendar sem požrl jezo z bolečinami vred, salutiral in napravil »kertajh«.

Ranocelnik je opazil, da mi je storil krivico, poklical me je nazaj in s spremenjenim glasom rekel:

»Zob je najbolje izdreti. Klešče imam, ampak so malo zarjavele. Ravno danes odhaja nekaj maroderjev v Trident in pojdite z njimi.«

Tako nas je pet ali šest bolnikov pod vodstvom sanitetja mahnilo čez Lavarone na postajo Levico. Tam smo počakali na sanitetni vlak iz Borge. V oddelku, kamor sem stopil, je sedel neki vojak, ki se je vozil že iz Borge.

»Odkod in kam, kamerad?« me je vprašal po nemško.

»Od Asiaga v Trident v bolnico.«

»Kaj bi se ustavljali v Tridentu, peljite se z menoj na Dunaj. Všeč ste mi, mi boste prijetna družba.«

Iz pogovora sem zvedel, da je to prava dunajska sraka, ki se že četrto leto udeležuje velike vojne na ta način, da se vozi z Dunaja na fronto in s fronte spet nazaj na Dunaj.

»Lahko vam napravim odprto prijavo za

štiri tedne dopusta, da greste pogledat tudi domov.«

Kot pošteni vojak sem odklonil njegovo zapeljivo ponudbo.

»Če ste že tako neumni, da ne marate tega, pa se peljite vsaj v bolnico v Innsbruck ali še bolje na Dunaj. Zato vam ni več treba posebne objave. Ko se pripeljem v Trident, bo vstopil neki feldvebel in zakričal: »Leichte Marodeure, aussteigen!« — in ko bodo izstopili, bo vrata spet zaloputnil,« mi je razlagal prevežani Dunajčan.

Res se je tako zgodilo. Na feldveblov klic sem se dvignil tudi jaz, toda Dunajčan me je posadil nazaj na klop. Feldvebel je zaloputnil vrata in jaz sem obsedel s tem smentanim Dunajčanom. Čez četrte ure se je začel vlak pomikati proti severu. Vozil je po polje, kakor je bila navada pri avstrijskih »bliskovitih« vojaških transportih. Globoka noč je že bila, ko je prisopihal na Brenner. Zjutraj smo dobili v Innsbrucku črbo iz pravih želodov. Nato je ropotal vlak naprej. V Würzgu smo dobili menažo in stali celo večnost.

Dunajčan je pončil zlezel lepo na polico in spal trdno kot nedolžen otrok. Jaz pa nisem mogel zaspati pa ne zaradi zoba, ki me je že davno nehal boleti, temveč zaradi slabe vesti, ki me je vedno huj grizla. Ko smo se drugi dan zjutraj ustavili v Bischofshofnu, se je Dunajčan stegnil in zazehal kot maček in me z nasmehom vprašal:

»Kaj se tako čemerno držiš, junak iz Kranjske?«

Jaz sem se pa na tihem hudoval nad njim, kam me je zapeljal. Ali si nisem mar nakopal težke krivde dezerterstva pred sovražnikom, za kar je samo ena kazen, in to je smrt z ustreljivo? Med enakomernim ropotanjem vlaka sem ne-

zota naše Dolenske bo gotovo popolnoma uspela, tudi če jo bomo prikazali na znamki. Bo pa ta znamka rdeče barve, kakor to zahtevajo predpisi. Na poslednji znamki pa bi bila kompozicija in sicer bi bil predstavljen na njej naš Lovrenc Košir, izumitelj znamke, v ozadju pa bi videli njegovo rojstno hišo. Format bi bil zopet podoben, barva pa karminasta do lila ali pa modra.

Če bo šlo vse po sreči in po željah filatelistov, ki želimo samo lepih znamk, bo to naša najlepša serija. Originalna bo po tem, da bo prikazovala tri, oziroma štiri lepe in za tujski promet privlačne kraje. Tudi v tem, da je na znamki upodobljen lik zasluznega človeka, bo prednjačila pred drugimi znamkami, ki smo jih izdali doslej. Žalostno je namreč, da doslej še nismo proslavili mnogih naših zaslužnih mož s tem, da bi jih upodobili na znamki, ki pride v vse kotičke sveta in tako širi naše ime. Da bodo imeli tudi filatelisti svoj delež pri tej seriji, je poskrbljeno FKL namreč namerava začeti zbirati prispevke za izdelavo in vzidavo spominske plošče na

rojstni hiši Lovrenca Koširja. Odkritja naj bi bila prihodnje leto ob izidu le spominske oziroma dobrodelne serije znamk. Ob tej priliki bi gotovo dovolilo ministrstvo PTT uporabo posebnega poštnega avtomobila, ki bi kot pošta deloval v rojstni vasi Lovrenca Koširja, v Spodnji Luži pri Skofiji Loki. Tudi poseben žig bo preskrbel FKL, kakor tudi priložnostne dopisnice in kuverte.

Filatelisti se nadejamo, da bomo dosegli pri javnosti popolno razumevanje za tako serijo in da bomo ob odkritju spominske plošče imeli priliko videti tudi neofilateliste.

G. D.

★

Filatelistični klub v Skopju pripravlja veliko razstavo znamk od 6. do 8. oktobra pod naslovom »Prva propagandna filatelistična izložba Vardarske banovine.« Razstava bo gotovo zelo zanimiva in privlačna. Prijateljsko društvo v Skopju pričakuje tudi obiska slovenskih filatelistov, ki se bodo prijaznemu vabilu gotovo odzvali.

Čarovnik iz Oza

Med najbolj razširjenimi mladinskimi knjigami na svetu je brez dvoma Franka Bauma »Čarovnik iz Oza«, neke vrste otroška pravljica, ali bolje, mladinski sodobni roman, ki ga je bogato ilustriral William W. Denslow. Bil je to prvi poskus, ustvariti sodobno pravljico na podlagi no-

vih psiholoških in pedagoških pogledov na otroka. Začne se zgodba na neki farmi v Kansasu, kjer mala Dorothy postane žrtev ciklona, vse ostale pester dogodivščine so iz njenih sanj, ko potuje po daljnih deželah. Baumova knjiga je doživela brez števila naklad. Skupni natis je do danes presegel 90 milijonov izvodov. Pozneje so pravljico predelali v gledališki komad in jo uglasili, nazadnje pa jo je Metro Goldwyn Mayer posnel za film. Film je posnet v tehnokoloru, da prihaja fantastičnost zgodbe še bolj nazorno do veljave. Vlogo male Dorothy je nastudirala slavna otroška zvezdnica Judy Garlandova, čarovnika pa igra znani filmski komik Frank Morgan. Režijo tega svojevrstnega filmskega dela je vodil Viktor Fleming.

Kafra

Kafra je smola kafrskega drevesa, ki rase na Kitajskem in Japonskem. Rafinirana se uporablja v medicini in tudi v industriji. Največ kafe dobimo z otoka Formoze.

Zanimive številke

Če z zavoro ustavimo vlak, ki vozi s hitrostjo 70 km na uro, se nekaj sile pri tem sprosti. S to silo bi lahko skuhali 226 litrov vode ali pa dvignili človeka 140 m visoko. — Vsak ve, da je hitrost svetlobe 300.000 km na sekundo. Proga, ki jo napravi svetloba v enem letu, je svetlobno leto in to je merska enota v zvezdoslovstvu. Ker ima leto 32.565.926 sekund, tedaj znaša proga enega svetlobnega leta 9 in pol milijard kilometrov. Brzovlak bi potreboval za to progo 12 milijonov let.

Karl Froelich, prvak nemških filmskih režiserjev, je eden najstarejših aktivnih filmskih umetnikov. Nedavno je praznoval svoj 65. rojstni dan

prestan sam pri sebi ponavljal pesem, ki sem se je naučil v ljudski šoli na Češnjici:

Se Slovenka ne sramuješ, ko špartansko mater čuješ, Kako govoriš pa ti? Grda, slaba taka mati, ki sinovu more d'jati: »Sin, uidi in se skrij!« Bežec, ki iz vojske uhaja, dom sovražnikov izdaja, on je škarijotov brat, hitro boče tihotapec, vsake hudobije hlapec, bo razbojnik in bo tat.

O ti presneti zob, kam me boš še spravil! Zakaj ni imel klešč tisti hudičev ranokelnik? Pa da sem moral steti ravno k temu Dunajčanu? Vsega tega bi ne bilo. A kaj hočem zdaj? — Bežec, ki iz vojske uhaja — z zobom, ki ga niti ne boli več! O, Kristus nazarenski!

En sam kup nesreče me je bilo, ko smo se opoldne ustavili v Lincu. Dunajčan je pa vso življenjsko predse in rekel:

»Če bo srečno šlo, bomo še pred jutrom na cilju.«

Po menaži je tovariš spet lepo zaspal, mene pa so kar naprej mučile strašne misli tja do Dunaja, kamor smo res prišli zgodaj zjutraj.

»Jaz sem doma,« mi je rekel, »izstopite še vi, da vam malo razkažem naš Dunaj.« Nisem si upal. Bog ve, kam bi me še zapeljal? Če sem že zašel na to dolgo vožnjo, se bom držal transporta, dokler nas ne izvagotirajo.

»No, pa servus, strahopetni vitez! Čez štirinajst dni se bom spet vračal na fronto in me bo veselilo, če vas bom videl malo bolj korajžnega.«

Glas iz groba

V hotelu siromakov v Sv. Florijana ulici sem ležal že delj časa bolan, jaz, Božovski Henrik, trgovski potnik, rojen 20. 4. 1860. Zapuščeni od vseh, v največji bedi, brez svojcev, sem v skrajni sili zaprosil mestni socialni oddelek za podporo.

Z največjo težavo sem napisal prošnjo in jo oddal 16. 8. t. l.

Oče revnih, drugače veletrgovec, je prošnjo toplo priporočil in nasvetoval socialnemu oddelku mestnega poglavarstva, naj mi podelijo stalno mesečno podporo 100 din, s katero bom lahko ozdravel in živel. Prošnja je odromala na socialni oddelek, ki jo je potem poslal v izjavo glede domovinstva šele 7. 9. 1940 v mestni domovinski oddelek, ki je takoj rešil dopis in ga odposlal 9. 9. 1940 nazaj v socialni oddelek, s pripombo, da sem jaz kot uviden revščini odločil sebe in mestno občino nadaljnji hnevečnosti. Napravil sem svoje najboljše in poslednje dejanje: Zapustil sem svet in dobre krščanske ustanove že 20. VIII. t. l.

Neki kitajski cesar, otrok solca in srece, je nekoč videl na cesti moža brez slannika. V srce je segla cesarju revščina moža. Nemudoma je poklical k sebi odgovornega ministra in mu naročil, naj sešteje in pošče vse ljudi, ki so brez slannikov. Šel je odgovorni minister in poiskal vse ljudi, brez slannikov ter jih dal vse takoj oglati. Nato je sporočil cesarju: »V vsem svetovnem širnem cesarstvu ni človeka, ki ne bi imel slannika.«

Zjamilno se je lice cesarja in vzhičen je vzkliknil: »Blagor moji dežel, ker pravilna in dobra je moja vlada; najti ni človeka v mojem cesarstvu, ki bi živel v bedi in siromaštvu.«

Jaz sem štiri dni pred svojo smrtjo prošil za podporo. Šele čez tri tedne je obrav-

Minuta pomenka

Za življenje in za vsak dan

MAJDA 11

Kolikor bo bodočnost odvisna od vaših dejanj, bo mirna in brez posebnih presenečenj, ker imate v sebi zdrav realizem in znate preračunati, kakšne bodo posledice dejanj, ki jih nameravate storiti. Vendar bodite kljub temu previdni in ne odkrivajte vsega vsakomur. V vaši bližini so ljudje, ki niso vredni vašega zaupanja.

ST. 12

Človek preprostega, dobrega značaja, ki je dostopen za vse lepo. Krasita ga delavnost in odločna volja. Če bo hodil pot, ki jo zdaj hodi, se mu ne more zgoditi nič hudega.

SILVINA — Celje

Vaš nekoliko rezki značaj slabo vpliva na vašo okolico. Bodite bolj prijazni v občejanju z ljudmi in manj zagriženi in videli boste, da vam pojde bolje.

On je mehke narave in spremenljiv. Goji načrte za bodočnost, in če bo nekoliko bolj odločen, se mu utegnejo tudi izpolniti.

»MALO« ST 27

Nič posebnega ni, če se pri zaljubljenih prvo čustvo ohladi in pridejo trenutki potrtosti in razdvojenosti, ki jim ne vemo vzroka; toda to po navadi hitro mine. Tudi pri vaju bo to minilo, posebno zaradi tega, ker sta si značaja precej skladna in torej s ste strani ni vzroka, da bi obupavali.

SVATOPLUK

Vesten človek, ki ima vse premerjeno in ki se težko uračuna. Kljub svoji čustvenosti naravi imate dovolj smisla za realno življenje, da vas razne »muhe« ne spravijo s tira. Za vas bi bil še najboljši uradniški poklic.

MARICA 13. — P.

Rokopis kaže bolehnega, zagrenjenega in nekoliko nervo-nega človeka. V svojem bistvu je preprost, odkrit in značajan. Življenje ga je bolj zdelalo, kakor zaslužil.

R.

Vihrav, vročekrven fant, čustven bolj

in namestili so nas po slavnjačah. Tudi jaz sem utrujen po akro štirinajsturnem potovanju sladko zaspal. Zjutraj ni bilo še nič hudega, kakor sem se bal. Dobili smo samo tako dobro kavo, kakor je že dolgo nisem pil.

Šele tretji dan je prišel »tagšarže« in me poklical: »Enoletni prestovoljec Kovács János, takoj v pisarno!«

No, zdaj pa pride sodba. Zdaj dobim plačilo za svoj zob!

V pisarni so mi pa sporočili: »Ne spodobi se, da kot enoletni prestovoljec ležite med nevadnim meštvom, nazkazali smo vam boljše sobo.«

Ta v tisti boljši sobi sem dobil mehko posteljo in nad njo tablico z napisom:

Kovács János
egyéves önkéntes káplár

Tako prijetna je bila postelja, da je obupanega Janeza omehčala v ravnodušnega Jánosa, ki je s tekom užival boljše hrano in blažen mir. Močilo so ga samo bolniške sestre, kadar so mu prišle merit in zapisovat vročino.

Tretji dan so nas poklicali k zdravniškemu pregledu. Postavili smo se v vrsto in se na povelje slekli do pasu. Bolniške sestre so z dopadanjem gledale zagorela telesa nas, junakov s fronte.

Ko sem prišel na vrsto jaz, me vpraša šef-zdravnik:

»Kaj vam je?«

»Bolel me je zob tako, da so me poslali v bolnico in zdaj me ne boli več.«

»Odkod prihajate?«

»Od Aslaga.«

»Kje je to?«

Spreminjal je obraz, ko sem mu razložil zemljepisno lego Aslaga.

Javna tribuna

naval mestni socialni oddelek zadevo, ko sem si jaz že zdavnaj potešil lakoto z dobro materjo zemljo. Brez dvoma je socialni oddelek prišel v stisko, ker ni vedel, v kakšni obliki bi mi nudil naknadno poslednjo pomoč.

Srečna je lahko Ljubljana, ker prišel bo kmalu čas, ko ne bo premogla več niti enega revčja. Verjetno je, da se bodo vsi ubogi po mojem vzgledu umaknili prej s tega dobrosrčnega sveta in mi slediti, kakor pa se jih bo usmili mestni socialni urad.

Od lakote in bede umrli
† Božovski Henrik

Lek proti malariji

Prijatelj našega lista, ki ga je življenje zaneslo v južne kraje, nam piše:

Dolgo vrsto let že zasledujem naše zdravilne bilke, njihovo moč in njihovo neprecenljivo vrednost. Na raznih koncih Evrope sem brskal po knjigah, največ spoznanja pa sem si pridobil iz lastnih izkušenj in izkušanj drugih ljudi. Med drugim se mi je posrečilo, da sem našel uspešnega leka proti bolezni, ki je zlasti v nekaterih predelih naše domovine najbolj nevarna — malariji.

Moja metoda zdravljenja je poceni in preprosta, a njena največja prednost je v tem, da učinkuje takoj in odpravi bolezen za vselej, da se človeku več ne ponovi. Jaz bi rad na tem mestu povedal za to bilko, samo da je premalo popularna, književni botaniki pa sploh neznana, po vrhu pa še močno strupena, tako da bi znal ravnati z njo samo več človek. V interesu trepečega človeštva bi rad pojasnil stvar zdravniškimi krogi oziroma proizvajalcem zdravil. (Naslov je iz prijaznosti na razpolago v uredništvu ponedeljskega »Jutro«.)

ko razumen. Mnogo dá nase in na svojo zunanost. Njegovo kraljestvo so sanje in v njih se počuti bolj doma kakor v svetu dejanj. Z nasmehom gre skozi življenje, ko pa pride do zaprek, onemi in ne ve ne kod ne kam.

ELVIRA J.

Za vas bi bilo še najbolje, če se poročite, ker imate premalo volje in prehitro opustite prvotni načrt. Človek, katerega rokopiš ste mi poslali, bi bil kakor nalašč za vas. Mehkega srca je in navajen vsega hudega, toda tega na zuna ne pokaže.

VESELO DEKLE (LA)

Vi ste skromna in notranje umerjena ženska, zato nimate velikih skrbí. Vaš značaj je ko nalašč za poklic, ki ste si ga izbrali. Če ostanete takšni, kakršni ste, boste

Sprehodi po naši zemlji

Narod išče zdravja

Oblačen, deževen, čisto jesenski dan. Sedim pred zdraviliškim domom in opazujem. Človek bi mislil, da bo v tem letnem času in v takšnem nestalnem vremenu kopališče prazno. Pa mi pravi upravitelj toplice, da ima še skoraj vse sobe vseh treh razredov zasedene. In vsak čas privozi od vlakov iz Dobove avto ali izvožek in odloži nove goste. Po večini prihajajo priprosti ljudje, kmetje in kmetice iz Hrvaške in Slavonije, obrtniki, tu in tam še kakšen uradnik. In ves promet se vrši mirno in tiho, brez vsakega šundra.

Nekoč se je znanec norčeval iz mene, češ, zakaj pošiljam svoje ljudi in kakaj hodim sam v puščobo Čateških toplic. Dejstvo, da so Čateške toplice še zdaj močno obiskane, ko so se druga zdravilišča skoraj že izpraznila, govori samo za sebe dovolj jasno: tu sem prihajajo bolniki v resnici samo zdravja iskat, ne pa hrupne zabave, godbe plesa in flirta, kakor je to

»Ali tahirirate ali ne, ne vem; vsekakor bom imel same pisarje in nepotrebno delo, vi pa sitnosti, če prijavim stvar naprej. Takole napravimo: štirinajst dni ostanete še tu, da pregledamo vaše zobovje, in tri tedne dopusta za rekonvalescenco, nato se vrnete v kader.

Tako je razsodil ta pametni zdravnik, ki je napravil name v tistega Madžara, čeprav je bil pravi žid.

Tako sem dobro pozdravil in odpočil, medtem ko je Avstrija že prav resno bolela. Doma so mi rekli ljudje, naj se ne vračam več na fronto, ker Avstrijo že itak hudič jemlje. Jaz sem si pa rekel, da dober vojak sme poznati samo svojo dolžnost. In sem se po končanem dopustu iz rodne Češnje vrnil na fronto, ki se je pa kljub moji zvestobi začela razkrajati zaradi nekega neugnanega razpoloženja, ki se je lotilo ljudi in narodov, ki so se naveličali krušnih kart in stare Avstrije, odkar jo je zapustil in se preselil na oni, boljši svet njen stari cesar. Jaz nisem kriv, da sem pri vsem tem ohranil svoj podočnik do današnjih dni.

TUDI ONA BI SE PRESTRASILA

Loize in Francka se peljeta na vozu v Ljubljano. Izza ovinka pridriži avtomobil tako naglo, da se je celo pohlevna kobila splašila in da so se voz. Loize in Francka zvrnili v jarek ob cesti.

»Kako to, da se star konj tako boji avtomobila?« se čudi Francka.

»Kako vraga se ne bi bal,« se jezi Loizek. »Koni vidi, da avtomobila ne vleče ne konj, ne vol in ne krava, na se splašajo. Se ti ne bi ustrašila, če bi videla, da ti gre do nasproti hlače brez dedca?«

žutili notranjo zadovoljnost, ki je več vredna kakor vsi zakladi sveta.

Priloženi rokopiš kaže duševno razgibnega človeka, ki se znajde v vseh situacijah življenja. Njegova ambicioznost in podjetnost mu bosta pomagali premagati vse zapreke.

GORENJKJA 17

Rokopiš kaže dekle, ki je vsa v sodobnem tempu. Zato je bolj vsestranska in nagla kakor pa natančna in poglobljena. Če gre pri vas kakšna stvar, mora iti že prvič, kajti v drugo se je ne lotite več. Pri vas gre vse kakor na tekočem traku: Če ni delo v določeni sekundi opravljeno, je pri vas vse zamujeno in se vam ne zdi vredno popravljati. Le kam se vam tako mudi?

MARA 13

Ker ste sami vase zaprti, se zdite svoji okolici ošabni in zaradi tega vas nikjer ne marajo. Pustite svoje sanje doma in bodite v družbi v vsem drugim enaki in svet vas bo drugače gledal. Vaša zaljubljenost bo kmalu minila. Za izbiro poklica bo na še pozneje dovolil časa.

POLA

Prijeten družabnik, širokogruden v pre-sojanju dejanj svojega bližnjega in človek notranje uravnovešenosti. Življenje ni do-slej ustilo v vašem značaju nobene trpkosti in zato ste po večini optimist, ki gre z vedro pesmijo svojo pot.

TRPEČA

Za ljubosumie svojega moža se ne menite mnogo in delajte svoja opravila mirno dalje. Kaiti kmalu bo vaš mož spoznal, da se je pri vas zmotil in da vam je delal krivico. Za zdaj vam ne kaže družega kakor čakati tega trenutka.

L. Azkuin

ZURNALISTIČNO

— Kdo pa je onle gospod tamle v loži?
— Glavni urednik jutranjega »Zorac«.
— In dama zraven njega?
— To je njegova večerna priloga!

NE TAKO

Gospod: »Milostljiva, bodite moja!«
Mlada vdova: »Ne! Ob smrti svojega pokojnega moža sem se zaobljubila, da se nikoli več ne poročim.«
Gospod: »Saj ne rečem, da bi se poročila!«

KAR SKUPAJ NAJ BI ŠLA

Zagovornik obtožencu po obsodbi: »Kazen bova pač morala sprejeti.«
Obtožene: »Zelo ljubeznivo. Kdaj pa pojdeva sedet?«

ZAFRKNIL GA JE

Pri neki razpravi je bil zaslišana priča. Odvetnik tožene stranke je pričo oholo vprašal:

»Ali ste bili v zaporu?«
Priča je prikimala. Tedaj se je odvetnik samozavestno obrnil k sodniku:

»Nu, zdaj sami vidite na kakšne priče se oprla nasprotna stranka.«

Predsednik se obrne na pričo s vprašanjem:

»Zakaj ste bili v zaporu?«
Mirno odgovori priča:
»Po poklicu sem soboslikar, in tako so me poklicali, da prepleškam celico, kjer je sedel neki odvetnik, ki je sleparil svoje klijente.«

v velikih svetovnih »zdraviliščih«. Skromno, tiho in mirno so Čateške toplice skrite v skoraj res puščobnem svetu ob Savi, ki jih mnogokrat celo poplavi. A s svojo radioaktivno, naravno termalno vodo se lahko kosajo tudi z največjimi zdravilišči ne le naše države. Zakaj ta voda je napravila že nešteto čudežev. Topliški zdravnik g. dr. Peček mi je v ljubeznivem razgovoru našel celo vrsto takšnih »čudežev« ozdravljenja ishiasa, sklepnih in mišičnih revmatizmov, visokega krvnega tlaka, ženskih kroničnih bolezní itd. 95% bolnikov, ki so prišli v toku zadnjih petih let v toplice z ishiasom, pa so poprej že dobivali vse mogoče injekcije, obsevanja, se zdravili klasično itd., je odšlo po 14-dnevem do 3-tedenskem kopanju v radiotermit Čateških toplic odstop popolnoma zdravih in za delo sposobnih. Balneologi — znanstveniki, zlasti znani dr. Trauner, so mnogo slučajev naravnost čudežnega ozdravljenja v Čateških toplicah tudi javno v znanstvenih publikacijah opisali. Med najnovejšimi primeri je neki trgovski pomočnik, ki je imel težko revmatično vnetje kolka in je bil že po vseh mogočih bolnišniških, pa je po nekaj tednih zdravljenja v Čateških toplicah na svoje veliko veselje in na veselje svoje rodbine zdrav spet nastopil svojo službo. Koliko je že bilo primerov, da so bolnike sploščke morali nositi v kopeh, ker niso niti hoditi mogli, ali sa po le s težavo hodili po bergeh, pa so po 3 do 4-tedenskem zdravljenju tukaj odšli domov zdravi in veseli. Kdor ve, da je voda Čateških toplic med onimi z najvišjo temperaturo, saj dosega celo že 59° C, se tem uspehom ne bo čudil.

Pred leti že sem v nekem spisu trdil, da so tukajenje toplice zdravilišče »malega človeka«. Tudi letos se je to pokazalo. Nad 600 obiskovalcev, po večini iz nižjih slojev, je dala Slovenija, nad 400 sosedna Hrvatska, nekaj tudi Beograd in Vojvodina, celo iz Italije in Nemčije so bili gostje. Število obiskovalcev Čateških toplic raste leto za letom. Ljudje so se tako navadili, da se prihajajo nekateri celo v zimskem času kopat. Lastnik toplic se stalno trudi, da izpopolni kopališče — naprave. Zdaj je celo kopališče z vsemi napravami priključeno na omrežje Kranjskih deželnih elektrarn, instalirani so novi stroji, avtomatske črpalke itd.

Tako je slučaj, da je konec 18-stoletja franciškanski menih iz Brežic naletel na savskem polju pod Čatežem na vrelcu vroče vode, v kateri si je kopal in zdravil noge, prinesel tisočim in tisočim zdravje in novo veselje do življenja, in bo novim ti-sočem tudi v bodoče vir zdravja. sreče in zadovoljstva.

Amerika je budno na straži

Razvoj dogodkov na evropski celini sili Združene države Severne Amerike, da obrnejo glavno pozornost zopet na svojo atlantsko obalo, da se je Amerika še do nedavnega s te strani smatrala za popolnoma varno in je vso svojo skrb posvečala pretežno Pacifiku, kjer se je v 2. polovici preteklega stoletja dvignila iz sna fevdalna Japonska. Le ta država je brž obračunala s svojimi bližnjimi in daljnimi tekmeči tako najprej s Kijo, Rusijo (prehodno), v zadnjem letu pa je, radi novo vzplamtele vojne v Evropi, že skoro izrinila mogočeno Anglijo s položaja Daljnega vzhoda. Vzlic vsem uspehom Japoncev, ki seveda nikakor niso še izčrpani, pa se položaj za Ameriko ne ni toliko poslabšal na Pacifiku kot na Atlantiku zaradi prodora Nemcev do njegovih obal. Na Pacifiku namreč poseduje Amerika cel niz otoških skupin, ki se vlečejo liki strelce v treh pravcih. Ena, t. j. najsevernejša, ima svoje izhodišče v bazi Sitka oz. na polotoku Aljaski in preko Aleutov (Dutch Harbour) predstavlja ameriško grožnjo severni Japonski (Hokkaido); druga pa se proži prav tako proti Japonski in ima bolj centralno smer. Začenja se v Kaliforniji (San Francisco, San Diego) in se preko Hawajev nadaljuje po otokih Midway, Wake, Guam, v zahodni smeri. S svojimi zaključkom v bazi Cavite, na največjem filipinskem otoku Luzonu, predstavlja resen opomin Japonski in njenim ambicijam na jugu (Holandska Indija!). Tretja strelca pa se od II. pri Hawajih odcepi in preko Samoa otočja kaže Ameriki pot v Avstralijo in Novi Zeland. Le ta smer se vedno pogosteje spravlja v zvezo z obrambo Indonezije, ki pada čedalje bolj na ramena Unije. Na Pacifiku je torej Unija pred vsakim presenečenjem dobro zavarovana, ker more obrambo svojega centralnega teritorija organizirati več tisoč km od celine. To je eden vzrokov, da smatra Amerika svojo pacifiško obalo za nezavzeto. Seveda mora braniti na Daljnem vzhodu svoje eksistenčne interese.

Na Atlantiku, kjer dimenzije niso tolikšne kot na Pacifiku, pa Amerika ne poseduje niti pred samo obalo posutih otokov (n. pr. Bahamskih) in je njena pozicija trdnjša le v Karipskem morju, ki spaja preko Panamskega prekopa atlantski in tihomorski bazen. V tem ameriškem Sredozemskem morju je uspelo Ameriki z mogočo v špansko-ameriški vojni — že konec preteklega stoletja — osvojiti nekaj za obrambo Paname zelo važnih otokov, n. pr. Puertorico. Na otoku Kubi pa jim je tamošnja vazalna država prepustila v uporabo in za čuvanje svojih interesov tu doli dve, prometno zelo važni postojanki: Guantanamo in Bahía Henda. To je vse, kar naj ščiti ameriške interese južno od Floride.

Za Ameriko je tipično, da leži na dveh

svetovnih oceanih. Zato tudi vodi politiko dveh hemisfer in poseduje atlantsko in pacifiško floto, ki jo po potrebi tudi premešča iz enega morskega sistema v drugega skozi Panamski prekop, ki ima še to prednost, da deli ameriški kontinent v horizontalni smeri v dve polovici in ki je glavno sredstvo, ki omogoča Američanom dominanten položaj tudi v Centralni Ameriki, ki je politično razdrobljena na male države, kar omogoča Yankeejem tudi gospodarsko nadvlado.

Amerika je torej po svoji strukturi mezo-

potamska država. Nič čudnega, da jo od

sedanje evropske vojne najbolj zanimajo

pomorski problemi, ne toliko tehnične na-

rave, saj do pomorskih bitk še ni prišlo,

nego tisti, ki se vežejo z vprašanji njene

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

ameriška vojna mornarica na poti v Tihi ocean

lastne obrambe. In to ima Unija predvsem in izključno v mislih, ko raztegne na panameriški konferenci v Panami meseca oktobra 1939 pojem teritorialnih voda na doslej nezasišano širino 300 milj (okoli 500 km), ki velja za ves ameriški kontinent. S to razširitvijo domačih voda je raztegnila suverenost nad vodami Atlantika za 300 milj v vzhodni, t. j. evropski smeri. In ker ta sklep konference v Panami za ostale, od Zedinjenih držav dosti šibkejših države ne pomeni dosti, vsled neznatne mornarice, se ta lahko tolmači tudi kot jačanje vpliva Unije na države latinske Amerike, ki same prav gotovo niso sposobne uspešno se upreti tujemu napadalcu. Ta moment tudi potencira varnost Washingtona.

Nadaljnji korak v utrditvi ameriškega vpliva na Atlantiku pomeni vseameriška konferenca v Havani julija 1940, ki se je kot vse dosedanje bavila predvsem s problemi Južne Amerike, ki pa najbolj zanimajo Združene države. To je s problemom koordinacije anglosaksonskih in latinske Amerike na vseh pomembnih področjih, političnem, gospodarskem, vojaškem. Sklepi te konference, zlasti političnega značaja, dajejo dejansko — ne pravno — zopet Uniji znatna sredstva v obrambi lastnega teritorija in pomenijo jačanje ameriškega vpliva in varnosti.

Tretji korak v izpopolnitvi svoje obrambe pa predstavlja odstop oziroma »zakup« večine angleških otokov pred obalo Združenih držav in v obsegu Karipskega morja. S to, bolj za Ameriko kot za Anglijo koristno transakcijo, so dobile določbe panamske konference šele svojo realno vsebino. Kajti kaj pomeni praktično enostranski sklep o raztegnitvi teritorialnih voda, če ga druge države ne respektirajo iz enostavnega razloga, ker ga tisti, ki ga je proglasil, sam ne more izvajati, ker ni osnov za to.

Amerika je sedaj v stanju, da se brani ne le v že omenjenem pasu 300 milj, marveč daleč preko njega. Z nizom oporišč, ki se vlečejo od Nove Fundlandije pa vse do angleške Gvajane, so Zedinjene države zaenkrat le v stanju, da branijo Severno in Srednjo Ameriko. Večjih odstopov Amerika najorž ni zahtevala, niti bi to iz političnih razlogov ne bilo na mestu, z ozirom na veliko občutljivost Brazilije in Argentine, ki gospodarita južno od Gvajane med ameriško atlantsko obalo. Zato tudi Amerika ni želela oporišč na Falklandskih otokih, katerih posest je poleg tega še vedno sporno jabolko med Anglijo in Ar-

III. kolo v slovenski ligi

Amater vodi, Ljubljana tretja

Včeraj so si priborili po dve točki Kranj, Ljubljana, Amater in Železničar

Ljubljana, 15. sept. V tretje so se danes med dežjem in vetrom spoprijele enajststorične slovenske nogometne lige.

Cepirav današnji rezultati ne pomenijo velikih presenečenj, je vendar v tabeli nastala precejšnja sprememba v zgornjem delu. Amater, ki je doma odpravil Mariborčane, se je z drugega mesta povzpela na vodstvo, sledi mu pa Kranj, ki je v Ljubljani tesno porazil Marsa. Ljubljana je gostovala na Jesenicah in zmagala proti Bratstvu ter zaradi te zmage s četrtega mesta povzpela na tretje. Železničar je tudi napredoval za eno mesto z zmago nad Olimpiem. Bratstvo, ki je po II. kolu vodilo, je padlo zaradi slabe goldiference celo na peto mesto. V spodnjem delu tabele ni sprememb. Maribor je ostal na šestem mestu, Mars na sedmem, Olimp pa je zadnji.

Stanje klubov v slovenski ligi je do prihodnje nedelje takole:

Amater	3	3	0	0	9:5	6
Kranj	3	2	1	0	5:3	5
Ljubljana	3	2	0	1	10:5	4
Železničar	3	2	0	1	6:4	4
Bratstvo	3	2	0	1	9:7	4
Maribor	3	0	1	1	3:9	1
Mars	3	0	0	3	5:8	0
Olimp	3	0	0	3	2:8	0

Prihodnjo nedeljo bodo v IV. kolu nastopili: v Ljubljani: Ljubljana — Železničar, v Celju: Olimp — Mars, v Mariboru: Maribor — Bratstvo in v Kranju: Kranj — Amater

Mars spet tesno poražen

Kranj : Mars 2 : 1 (0 : 0)

Ljubljana, 15. sept.

Pred komaj 300 gledalci se je danes na igrišču Ljubljane odigrala prvenstvena ligaška tekma med Maršem in Kranjem, ki se je končala z skromno zmago odločnejših Gorenjcev.

Vključ slabemu vremenu in razmočenemu terenu pa je bila borba zelo ostra, mestoma preostra, ter do kraja zanimiva. Posebno Kranjčani so se »zagrizli« v igro ter si tako zabeležili na tabeli dve dragoceni točki. Gledalci so bili živahni, posebno Kranjčani so bili na tribuni zelo glasni in po končani igri seveda najbolj zadovoljni.

Kranj je nastopil v postavi: Kovačič, Martelanc, Zitnik, Poljšak, Baumkirchner, Malec, Slokan, Vreček, Djukič, Božič in Jakše.

Moštvo ima najboljše moči v obrambi, posebno je bil na mestu Martelanc, ki pa je čisto preoster v igri. V krilih sta bila odlična Poljšak in Baumkirchner, ker sta lepo zalagala napad, ki pa danes razen Djukiča, ter Slokana ni bil na višini. Enajststorična je zmagala z veliko voljo, vendar preostra igra nekaterih igralcev zmanjšuje pomen današnjega uspeha.

Mars je igral v postavi: Pavlica, Gvardjančič, Prijatelj, Humer, Sočan, Pišek, Avsec, Perko, Zigon, Hassl, Doberlet.

Enajststorična Marsa kot celota danes zopet ni zadovoljila. Obramba je bila dober, posebno vratar je bil mož na mestu, zato pa so krilci, posebno pa Sočan precej odgovarali. V napadu se je trudil povežati igro Zigon in tudi Perko je bil dober, toda leva stran je bila v igri zelo slaba, tako da ni nič čudnega, da je moštvo igralo izenaka.

Kratek potek: V prvih minutah igre Kranj neprestano napada in obramba Marsa ima dosti dela, toda razen dveh korneljev ni večjega uspeha. V 15. min. ima levo krilo Kr. lepo priliko za uspeh, ki je »obupno« zastrelja. Mars je v napadu in v 20. min. Hassl pošlje žogo v mrežo, toda sodnik iz nerazumljivega vzroka uspeha ne prizna. Mars ima več od igre, toda v napadu ni strelca in tudi ostra obramba Kranja je na mestu.

V drugem delu igre Kranj spet ostro pritiska, toda napad je pred golom premalo odločen. Igra je ostra z obeh strani in sodnik ima dosti dela, vendar je v preloži vse premalo odločen. V 22. min. Kranj po Djukiču, s strelom v desni kot doseže vodstvo 1:0. V 30. min. Slokan iz dvomilne pozicije zviša na 2:0 in minuto nato Mars po krivdi golmana zniža na 2:1. Mars igra na izenačenje in pred vratmi gostov je precej vroče, toda slaba igra napada in dobra obramba Kr. ne dopustita spremembe rezultata.

Sodil je g. Bergant iz Maribora. V predtekmi so juniorji Marsa zmagali nad juniorji Mladike z 4:2.

Ljubljana uspešna na Jesenicah

Ljubljana : Bratstvo 4 : 2 (3 : 2)

Jesenice, 15. sept.

Danes popoldne se je med silnim naličvom odigrala ligaška tekma med Ljubljano in domačim Bratstvom. Teren je bil popolnoma razmočen in deloma pod vodo, tako da se niso mogle izvesti skoraj nobene kombinacije in je bila igra večinoma odvisna od akcij posameznikov.

Bratstvo je nastopilo precej oslabiljeno, posebno se je poznalo, da je manjkal srednji krilec Zavrli. Vodilni gol je zabil Bratstvo že v 10. min., a 10. minut pozneje je Ljubljana izenačila. Ljubljana je nato stalno v napadu in rezultat je kmalu 2:1. Toda tudi Bratstvo ne odneha in kmalu je stanje izenačeno. Tretji gol je bil avtogol.

V prvem delu drugega polčasa je bilo Bratstvo v premoči in, če bi imelo srečo, bi bil lahko rezultat tudi obraten. Zogaa pa se je mnogokrat ustavila in nikakor ni hotela preko golove črte. Proti koncu igre je Ljubljana spet pritisnila in res se ji je posrečilo v zadnjih minutah zabiti še en gol in postaviti končni rezultat 4:2. Tekmi je prisostvovalo okrog 700 gledalcev, kar priča o rastočem zanimanju Jesenicčanov za nogomet.

Sodil je g. Erlih.

V Trbovljah se ne puste

Amater : Maribor 4 : 2 (3 : 2)

Trbovlje, 15. sept.

Na blatnem terenu in med dežjem se je danes odigrala pred 800 gledalci nogometna tekma med Amaterjem in Mariborom.

Gostje so se pokazali kot odlična in tehnično vigrana enajststorična, ki pa je bila premalo odločna pred golom. Po svojem tehničnem znanju bodo v borbi za prvenstvo imeli še znatno vlogo. Tekma je bila tipična borba za pike, toda fair. Amater je zopet igral pošteno in je zaslužil po-

hvalo. Golji so padli v naslednjem redu: v 3 minuti je zabil Maribor po Starcu prvi gol. V 10. minuti je izenačil za Amaterja Kos, v 20. minuti je zvišal za Amaterja Gosak. V 25. minuti je izenačil za Maribor Vodeb, v 32. minuti je zvišal za Amaterja na 3:2 Vrhovec.

V drugem polčasu je v 10. minuti streljal Suštar s 30 metrov prosti strel, ter žogo poglal v gol. V zadnji 20. minuti je Maribor ostro pritisnil, ter se je Amater potegnil v obrambo. Publika je bila disciplinirana.

Sodnik Presinger je sodil tekmo strogo in prav dobro. V predtekmi je zmagala Amaterjeva rezerva nad Radečami z rezultatom 10:2 (6:1).

Skromna zmaga Železničarja

Železničar : Olimp 2 : 0 (2 : 0)

Maribor, 15. sept.

Za gostovanje celjskega Olimpa, ki je danes popoldne nastopil proti Železničarju na igrišču ob Tržaški cesti, ni bilo mnogo zanimanja in prvenstveno tekmo je gledalo komaj 300 gledalcev, ki so preostali hudo živčno preizkušnjo. To pa ne morda zaradi incidentov, temveč zaradi obupne igre obeh nasprotnikov.

Najbolj je spet razočaral Železničar, ki je danes spet izpustil priliko za visoko zmago. Domače moštvo je bilo namreč skoraj ves čas igre v stalni premoči, toda to premoč so igralci dokazali s tem, da so se zabavali z zapletenimi kombinacijami vse do neposredne bližine nasprotnikovega gola, kjer se pa vsa njihova umetnost usahnila, ker se ni našel nihče, ki bi žogo spravil v mrežo. Tak način igre je seveda povzročil neveljavo pri gledalcih, ki pač hočejo videti borbo in gole. Toda ves Železničarjev napad ne razpolaga niti z enim zanesljivim strelcem in tako moramo biti zadovoljni da sta vsaj dve točki ostali v Mariboru. Krilska vrsta je sicer neprestano zalagala svoj napad z lepimi, uporabnimi žogami, toda vse je bilo zaman zaradi nekoristne igre petorice v napadu. Ožja obramba je v glavnem dobro opravila svoj posel, kar je razvidno iz rezultata.

Celjani niso moštvo velikega formata in tudi niso bili enakovredni nasprotnik. Z visoko igro, ki so jo predvedli, gotovo ne bodo nikamor prišli. So pa zelo pošteno in v razen tega imajo dober start ter igrajo s srcem. Tehnično znanje je bolj skromno. Ves čas igre so bili potisnjeni v obrambo in so le od časa do časa napravili predore v nasprotnikovo polovico. Zrelhi potezi niso imeli mnogo. Večkrat so sicer streljali, toda slabo, tako da je bil efekt negativen. Tudi Celjani so imeli najboljše moči v ožji obrambi. Krilska vrsta in napad sta pa igrala pod vsako kritiko. Če se jim je posrečilo doseči tesni rezultat 2:0, je to zanje vsekakor uspeh, kajti po poteku igre bi zaslužili izdatnejši poraz.

Tekma je bila ves čas v mejah dovoljene igre, tako da sodnik g. Cimperman iz Ljubljane ni imel težkega stališča. Oba gola za Železničarja sta padla v 40. in 41. min. prvega polčasa, prvega je zabil Turk, drugega pa Lešnik z glavo.

V predtekmi je v prvenstveni igri rezerva pobrške Slavije porazila rezervo Železničarja s 4:3 (1:0).

Prvi del plavalnega tekmovanja v Splitu

Nezadovoljiv uspeh

Žižku se tudi v morju ni posrečilo zmagati — V waterpolu je bila tekma neodločena 3 : 3

o— Split, 15. sept.

Snoči se je v Splitu pričelo mednarodno plavalno tekmovanje med Madžarsko in reprezentanco hrvatske banovine. Vreme se je precej popravilo in v kopališču je bilo zbranih okrog 3000 gledalcev. Madžari so nastopili v najboljši postavi, medtem ko hrvatska reprezentanca ni bila kompletna. Manjkala sta Srba Ciganović in Samaržić, ki nista plavala zaradi tega, ker je hrvatska reprezentanca nastopila s hrvatskim grbom, a Slovenec Žižek, ki je sicer startal, je plaval za Slovenijo. Madžarske plavalce je pozdravil predsednik Hrvatske plavalne zveze Hajdanič, nato pa je godba odigrala madžarsko in hrvatsko himno. Občinstvo je z zanimanjem sledilo tekmovanju, čeprav so v vseh točkah zmagali Madžari. Samo v waterpolu so se Hrvati krepko afirmirali, saj so napram svetovnemu prvaku dosegli neodločen rezultat in se izkazali za enakovrednega nasprotnika. Tehnični rezultati so bili naslednji:

400 m prosto gospodje: 1. Tatos (M) 4:49.5, 2. Branko Žižek (Slovenija) 4:50.6. Žižku torej tudi na morju ni uspela reševanja.

100 m prosto dame: 1. Acz (M) 1:11.6, 2. Beara (H) 1:13.6, 3. Finc (Slovenija) 1:15.7.

200 m prosto gospodje: 1. Fabian (M) 2:50.3, 2. Grkinič (H) 2:50.4.

CELJSKI I. RAZRED

Celje, 15. sept.

Na Glaziji sta se danes srečali v prvo-razredni prvenstveni tekmi enajststorični Celja in Brežice. Tekmo je moral sodnik zaradi surovosti kapetana Brežice, srednjega krilca Pantoviča že v 30. min. zaključiti. Tedaj je Celje vodilo 2:1. Tako je Celje tekmo dobilo 3:0. Obe moštvi sta predvajali soliden nogomet. Prvi gol je zabil za Brežice Stimač v 3. min., v 5. min. je Dobrajc izenačil in v 20. min. je Pavšer povisal na 2:1. V 30. min. je sodnik izključil Pantoviča, ki pa ni hotel zapustiti igrišča. Sodnik g. Reinprecht je po petminutnem čakanju tekmo odpisal. Nadaljevala se je kot prijateljska in je bil končni rezultat 6:1. V predtekmi je drugo moštvo Jugoslavije premagalo rezervo Celja 2:0 (2:0). Dopoldne bi morala biti tekma med SK Laško in SK Borut iz Gotovej. Ker pa Laščani spet niso nastopili, je dobil tekmo Borut 3:0 par forfait.

PRVENSTVENA TEKMA V PTUJU

Ptuj, 15. sept.

Danes je bila na igrišču Drave v Ljudskem vrtu prvenstvena tekma med domačo Dravo in Ptujem, ki se je končala s 5:1 za Dravo. Igra je bila ves čas napeta, vendar je Drava daleko prekašala Ptuj. Sodil je g. Jenko iz Maribora.

Trgovsko učilišče
CHRISTOFOV
UČNI ZAVOD
LJUBLJANA

Domobranska cesta 15

vpisovanje

se vrši prihodnje dni dopoldne in popoldne v šolski pisarni, ker je radi naknadnih prijav otvorjen se en oddelke. Podrobna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pismeno. Pravica javnosti. Draginske doklade, dijaške vozne karte.

Solnina je zmerna, manj premožni imajo popust.

Zavod je najstarejši, najbolj obiskan in uživa odlične slovese.

Največji in najmodernejši zavod te vrste v državi.

Strojepisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji, posebne učilnice za knjigovodske vaje, praktične vaje in kino-predavanja.

Hrvatska in srbska liga

TEKME V HRVATSKO LIGI

o— Zagreb: V Zagrebu so bile danes tri tekme, ki so dale naslednje rezultate: Železničar : Sašk 4:1 (1:1), Hašk : Split 5:2 (3:0), Concordia : Slavija 10:0 (5:0). Katastrofo Slavije so zakrivila nekateri rezervni igralci in pa vratar, ki že več let ni nastopil in so ga pobrali v Zagrebu.

Subotica: Slavija (Varaždin) : Bačka 2:1 (2:1).

TEKME V SRBSKI LIGI

BEOGRAD: BSK : ŽAK 6:1 (4:1), Jugoslavija : Vojvodina 6:3 (3:1).

SARAJEVO: Slavija : Bata 2:0 (1:0).

PANČEVO: Bask : Jugoslavija (Jabuka) 1:1 (1:1).

SKOPLJE: Gradjanski : Jedinstvo 2:2 (1:0).

MOSKVA. Včeraj je bila v stadionu kluba Dinamo tekma med Spartakom in sofijsko Slavijo, ki se je končala z zmago domačinov 4:0. Tekmi je prisostvovalo 90.000 gledalcev.

Tehnični rezultati so bili naslednji: Tek 60 m: 1. Brandsteter (R) 8.1, 2. Murava (Z) 8.4, 3. Suštar (P) 8.5. Met kroglo: 1. Neferović (H) 10.90, 2. Lovše (M) 9.59, 3. Gerlah (Rapid, Osijek) 9.28. Skok v daljino: 1. Šentjerc (Z) 4.86, 2. Pribošek (Z) 4.75, 3. Brandsteter (R) 4.59. Tek 200 m: 1. Babič (Z) 29.5, 2. Lotte (R) 29.3, 3. Škerlj (P) je odstopila pred ciljem. Met disk: 1. Neferović (H) 34.40, 2. Tome (P) 29.10, 3. Lovše (M) 28.60. Tek 100 m: 1. Brandsteter (R) 13.3, 2. Murava (Z) 14.3, 3. Šentjerc (Z) 14.1. Tek čez zapreke na 80 m in tek na 800 m sta odpadla, ker je bilo premalo tekmovalk. Met kopa: 1. Neferović (H) 32.31, 2. Gerlah (R, O) 30.90, 3. Tome (P) 29.9. Skok v višino: 1. Pribošek (Z) 135, 2. Šentjerc (Z) 135, 3. Brandsteter (R) 130. Stafeta 4 x 100 m: 1. Rapid 55.3, 2. Železničar, Maribor 55.8, 3. Planina, Ljubljana 57.8. (Kratice značijo R — Rapid, Z — Železničar, P — Planina, H — Hašk, M — Maraton, Maribor.)

Slovenski lahkootletski

ponovno v Mariboru

Na mitingu SK Rapida je postavil Rapidovec Oroszy nov slovenski rekord v skoku ob palci

Maribor, 15. septembra.

Na igrišču Rapida je bil danes popoldne lahkootletski miting, ki ga je priredil SK Rapid. Spet so se zbrali v Mariboru najboljši atleti iz naše ožje domovine. Prišli so z Jesenic, iz Ljubljane, Celja, Ptuja, startali pa so tudi najboljši domači atleti. Kljub temu, da je bilo vreme zelo neugodno, so bili doseženi prav lepi rezultati, ki so bili naslednji:

Tek 5000 m: 1. Bručan (Primorje) 16:22.4, 2. Klen (Pr) 16:23, 3. Zupan (Bratstvo) 17:05.1, 4. Glonar (I) 17:11.7. Skok ob palci: 1. Oroszy (R) 3.60 (nov slovenski rekord), 2. Smerdelj (Maraton) 3.30, 3. Pribošek (Br) 3.30.

Tek 200 m: 1. Hrovatin (Z) 25.1, 2. Wolfi (R) 25.6, 3. Bačnik (Z) 25.7.

Troskok: 1. Nabernik (Z) 12.98, 2. Zorko (Z) 12.87, 3. Praček (Z) 12.43.

Tek 800 m: 1. Košir (P) 2:02.2, 2. Goršek (C) 2:02.3, 3. Oberšek (I) 2:02.4.

Met kopa: 1. Mauser (P) 60.27, 2. Zorko (Z) 49.13, 3. Franček (Z) 45.75.

Tek 400 m: 1. Pleteršek (C) 54.2, 2. Herbert (R) 58, 3. Rajš (Pt) 62.2.

Stafeta 4 x 100 m: 1. Železničar 47.5, 2. Rapid 48.2, 3. Ptuj 49.2.

Razpis

medkubske kolesarske dirke DKSK

»Edinstva« za nedeljo 22. septembra

DKSK »Edinstvo« Ljubljana VII. priredi v nedeljo dne 22. septembra medkubsko kolesarsko dirko na Gorenjsko s startom in s ciljem pred občinskim domom v št. Vidu nad Ljubljano. Za A. skupino na progi št. Vid—Kranj—Brezje—Bled—Lesce—Begunje—Tržič—Kranj—št. Vid, km 120. Start ob 13 uri. Za B. skupino na progi št. Vid—Kranj—Podbrezje—Otoče z obratom —Kranj—št. Vid km 70. Start ob 13.15 uri. Za skupino turistov na progi št. Vid—Jeperca—št. Vid, km 20. Start ob 13.30 uri.

Določila: Dirka se vrši po pravilih kolarškega saveza Kraljevine Jugoslavije in po cestno policijskih predpisih. Kolesa morajo biti opremljena z dvema sigurnima zavorama in zvoncec. Za A in B skupino imajo pravico startati vsi verificirani dirkači, ki posedujejo licenco KSKJ za leto 1940. Izmenjava kolesa je dovoljena le v primeru preloma okvirja. Turisti so tisti neverificirani kolesarji, ki še niso vozili v A in B skupini, ki vozijo z železnimi kolesi s poljubnim krmilom in zavorami, brez prestav. Vpisnina za A in B skupino je 6 din za turiste 4 din z doplačilom 10 din za ganelejo nahrbtnne številke. Doplačilo se vrne ob vrnitvi številke. Prosti se vlagajo sporni komisiji najkasneje 15 minut po

Slov. table tennis zveza na delu

Poslala je nekaj naših igralcev na trening v Zagreb, kjer so dosegli lepe uspehe

Ljubljana, 15. sept.

Slovenska table-tennis zveza je poslala v Zagreb na trening 6 svojih igralcev v Zagreb na trening. Le žal, da niso šli vsi, ki so bili določeni, ker bi sicer bili uspehi v Zagrebu in potem doma toliko boljši. Igralci so trenirali v Zagrebu od 2. do 7. t. m. pod vodstvom najboljših zagrebških igralcev po ves dan, in sicer v prostorih Ferrarie in IHST kluba, kamor so prihajali vsi najboljši igralci.

Zadnja dva dneva pa sta obe garnituri odigrali tudi dvomatice s Ferrario, Haškom in IHSTK (bivši TTC). Igralci so bili razdeljeni v dve skupini, in sicer I. Krečič, Belak, Vrečič, II. Lackner, Medved, Tršinar. Prvi dvoboj s Ferrario je izpadel 4:5. Samo izredni nepazljivosti Vrečiča (Celje) se mora Ferraria zahvaliti za zmago. Sicer je to lep uspeh, če pomislimo, da je Ferraria v zadnjem času premagala Makabi 5:2, TTC 5:1, Uranio 5:4. Nastopili so v postavi: Crnić, Jekli, Pribečič. Druga garnitura pa je igrala proti II garnituri istega kluba in zmagala 5:4. Moštvo Ferrarie so tvorili Etinger, Vogrinc in Smiljanović.

Velik požar blizu meje

Pri reševanju se je najhuje prizadeti posestnik tako opekel, da je v bolnišnici umrl

Sv. Urban pri Mariboru, 15. septembra. Pri posestniku Alojzju Germu v Dolgi dolini pod Sv. Urbanom pri Mariboru je nastal ogenj, ki se je bliskovito naglo razširil na vso domačijo. Ognjeni jeziki so prešli tudi na gospodarsko poslopje sosednega posestnika Klanjščka in ogražali še razne druge stavbe. Na kraj požara so prišli domači, okoliški gasilci in tudi mariborski gasilci, ki se jim je z združenimi močmi posrečilo, da so ogenj lokalizirali. Gernova domačija je zgorela do tal, medtem ko je posestnik Klanjšček zgorela le sadna stiskalnica. Ker so zgoreli tudi vsi letošnji poljski pridelki, je škoda izredno velika. Rešili so le živino, nekaj opreme in gospodarskega orodja. Gašenje je bilo sifno oteženo zaradi pomanjkanja vode.

Šestletni posestnik Alojzij Germ je nekajkrat vdrl v gorečo hišo ter spravil iz nje posteljnino in obleke. Ko je bila hiša že vna v plamenih, je še enkrat poskušal svo-

In vsaka Aspirin tableta nosi "Bayer"-jev križ. "Bayer"-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez "Bayer"-jevega križa!

Glasno poslušajte v 727 do 23. marca 1940.

prihodu na cilj zadnjega dirkača A skupine z vlogo 25 din. Ako se protestu ugodil, se vloga vrne, v nasprotnem primeru se vloga ne vrne. Vsak dirkač se mora prijaviti sporni komisiji eno uro pred početkom dirke. Vsak dirkač vozi na svojo odgovornost. Dirka bo v vsakem vremenu izvzemši od hudih naličij. Od vsake skupine bo 7 prvoplasiranih nagrajenih s praktičnimi in častnimi darili. — Prireditveni odbor.

Razpis

II. propagandnega table-tenisa — Turnirja SK Mladike za prvenstvo Most in Kodeljevega za I. 1940.

Propozicije: Turnir bo 22. t. m. v dvorani SK Mladike na Kodeljevem. Igra se od 9. do 12 in od 14. ure do konca turnirja.

Prijave se sprejemajo do 21. t. m. na naslov: Kocmur Alojzij, Društvena ul. 5, Ljubljana—Moste. Zrebanje bo pol ure pred pričetkom turnirja ob prisotnosti kapetanov sodelujočih klubov.

Igra se po pravilih JTTS z žogicami Hanno Extra Prima. Vse igre se odigrajo po čistem coup sistemu na dva dobljena seta. Moštvo sestavlja dva igralca za single in double par po sistemu Davis cupa. Vsi igralci, ki so se prijavili, morajo plačati prijavnino, neglede na to, ali igrajo, ali ne.

Discipline: a) moštva, prijavnina 15 din, b) gospodje posamezno, prijavnina 10 din, c) novinci posamezno, prijavnina 5 din.

Pravico igranja pod a) in b) imajo samo verificirani igralci, pod c) pa vsi, ki še niso doslej igrali na javnem table-tenisu turnirju JTTS. Prosti se uvažujejo le v pisnem obliki najpozneje pol ure po odigrani partiji s priloženo kaveljko din 30, ki se vrne, če se protestu ugodil. Zmagovalci skupin pod a) b) dobe pokal, pod c) pa diploma in naslov prvaka Most in Kodeljevega za I. 1940.

Turnirski komite: predsednik: g. Ogorelec Albin, predsednik SK Mladike, vodja turnirja: g. Krečič Dušan, vrhovni sodnik: g. Medved Anton, zapisničarja: gg. Tršinar Miro in Terhijan Božo ter blaginik: g. Kocmur Alojzij, načelnik t. t. sekcije.

Drugi dan pa sta obe garnituri pokazali svojo voljo in znanje proti TTC. Za TTC I. so igrali znani bivši dir jun. prvak Valkovič, Kržan in Viler. Naši so jih v veliko presenečenje publike pregazili z rezultatom 5:1! Še boljše se je odrezala druga garnitura s 5:0. Hašk je prejšnji dan v najboljši postavi zmagal 5:1. Končno so igrali še proti Hašku, ki je nastopil v postavi: Dolinar Z., Heksnar ter Prohaska, ki je up in nada Zagreba. Ti, ki so premagali drž. prvaka v moštvi TTC s 5:2, so tudi to pot opravičili svoj sloves in zmagali celo 5:0. Rezultat sicer ne odgovarja popolnoma, vendar je upravičen. Nato je bil še dvoboj Crnić—Jekli : Lackner—Medved Ferrariaša sta nadmočno zmagala 3:0.

Rezultati treninga so se poznali v nedeljo v Celju, kjer so prišli do semifinale Krečič (izpadel

